

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансів

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНІХ ВИПАДКІВ В УКРАЇНІ

Студента 2 курсу, 6 групи,
спеціальності 072
«Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціалізації «Страхування»

Жук Дар'я Сергіївна

Науковий керівник
к.е.н., доцент

Ротова Тетяна Анатоліївна

Гарант освітньої програми
завідувач кафедри фінансів,
заслужений діяч науки і техніки України
д.е.н., професор

Волосович Світлана Василівна

Київ 2018

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

1.1 Сутність страхування від нещасних випадків та економічні передумови його виникнення

1.2 Роль страхування від нещасних випадків у соціальному захисті громадян та його правове і нормативне забезпечення

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

2.1 Особливості обов'язкових видів страхування та порівняння програм добровільного страхування від нещасних випадків

2.2 Моніторинг основних каналів продажу страхових продуктів

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ В УКРАЇНІ

3.1 Проблеми страхування від нещасних випадків та шляхи їх вирішення

3.2 Моделі організації страхування від нещасних випадків в провідних країнах світу

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

В умовах формування ринкових відносин в економіці країни у населення виникає потреба в забезпеченні захисту своїх економічних інтересів, пов'язаних із здійсненням різних видів господарської діяльності, збереженням певного рівня добробуту та здоров'я. Пояснюється це тим, що в будь-якій діяльності людина піддається різним небезпекам, що загрожують їй самій та її близьким.

Актуальність обраної теми полягає в тому, що на сьогодні є необхідність дослідження та розробки основних проблем і шляхів вдосконалення стандартів та методів організації у загальній системі страхування та у страхуванні від нещасних випадків в Україні. Громадяни неохоче укладають договори страхування за будь-яким видом. Окремо стоїть питання недовіри до страхових компаній. Тому висвітлення основних переваг та недоліків страхування від нещасних випадків є актуальним та необхідним.

Метою дослідження є комплексний розгляд системи страхування від нещасних випадків на страховому ринку України на сучасному етапі розвитку. Дослідження міжнародного досвіду страхування від нещасних випадків в провідних країнах світу.

Об'єктом дослідження є страхування від нещасних випадків в Україні

Предмет дослідження є економічні відносини, що виникають в процесі страхування від нещасних випадків.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження складає система загальних і спеціальних методів наукового пізнання, вибір яких зумовлено особливостями об'єкта, предмета, мети дипломної роботи. Використано порівняльно-правовий метод дослідження, що дало змогу зробити узагальнення і визначити напрями вдосконалення вітчизняного законодавства у страховій сфері. Абстрагування й узагальнення застосовувалися в процесі розробки дефініцій різних понять і категорій – «страховий ризик», «нещасний випадок». А також метод раціональної критики, метод системного аналізу та метод прогнозування.

Нормативну основу дослідження становлять Конституція України, міжнародно-правові акти, зокрема, акти зарубіжних країн, закони України, а також інші нормативно-правові акти Верховної Ради України, Президента

України, Кабінету Міністрів України та положення про роботу страхових компаній.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність розв'язання таких завдань наукового та прикладного характеру:

- поглибити теоретичні підходи до визначення сутності страхування від нещасних випадків та його ролі в розвитку сучасних систем соціального захисту громадян;
- виявити параметри розвитку обов'язкових видів страхування від нещасних випадків в Україні;
- оцінити програми страхування добровільного страхування від нещасних випадків;
- визначити тенденції розвитку основних каналів продажу страхового продукту;
- дослідити модель страхування від нещасних випадків в провідних країнах світу;
- дослідити розвиток ІТ-технологій та розробку і впровадження сучасних страхових продуктів

Елемент наукова новизни одержаних результатів полягає у доведенні того, що перед українським страховикам необхідно здійснити величезну роботу з налагодження та впровадження страхування від нещасного випадку а саме: підвищення професійного рівня фахівців та страхової культури населення, удосконалення діяльності служб внутрішнього контролю та аудиту, створення за допомогою ЗМІ на телебаченні регулярної інформаційної програми для популяризації страхування від нещасних випадків, запровадження вивчення учнями загальноосвітніх шкіл старших класів основ страхування.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, додатків, таблиць, висновку, найменувань списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТРАХУВАННЯ ВІД

НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

1.1 СУТНІСТЬ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЙОГО ВИНИКНЕННЯ

Система страхування від нещасних випадків у своєму розвитку пройшла ряд етапів, протягом яких змінювалася її нормативно-правова, організаційна та економічна база. Свій початок страхування від нещасних випадків бере з XIX ст., Хоча згадки про таке страхування були ще в XVII-XVIII ст. Інтенсивний розвиток страхування від нещасних випадків в Україні можна віднести до початку XX ст.

Отже, страхування – одна із найдавніших категорій суспільних відносин [6]. Бажання убезпечити себе від негативних наслідків завжди притаманне людям та реалізується у різних формах.

Нещасний випадок (Accident) - це несподівана непередбачувана подія, що виникла всупереч волі людини, наслідком якої є ушкодження здоров'я або смерть людини [7].

Страхування від нещасних випадків відноситься до ризикових видів особистого страхування, метою якого є страховий захист громадян на випадок втрати здоров'я або смерті внаслідок нещасного випадку.

Страхування від нещасних випадків — це ризикове страхування, яке на відміну від накопичувального довгострокового страхування життя, передбачає виплату страхової суми лише при настанні страхового випадку (у повному розмірі або певній її частині). Виплати страхової суми або повернення сплачених внесків після закінчення терміну дії договору страхування не передбачаються.

Страхування від нещасних випадків побудовано на обмеженні обсягу страхової відповідальності обумовленими наслідками нещасного випадку, що стався із застрахованими в період страхування. Таке обмеження забезпечує доступність страхових тарифів і сприяє розвитку страхування від нещасних випадків як безпосереднього доповнення соціального страхування. Найбільшого поширення набуло індивідуальне страхування від нещасних випадків.

Страхування від нещасного випадку здійснюється в добровільній і обов'язковій формах. Обов'язковому державному страхуванню підлягають:

співробітники правоохоронних органів, військовослужбовці внутрішніх військ, військовослужбовці та громадяни, покликані на військові збори, співробітники Державної податкової служби, кадровий склад зовнішньої розвідки, співробітники федеральних органів державної безпеки, судді і деякі інші категорії працівників, які перебувають на державній службі [1].

Предметом страхового договору при страхуванні від нещасних випадків є майнові інтереси застрахованої особи, пов'язані з втратами доходу (тимчасовими чи постійними) або додатковими втратами, пов'язаними зі смертю застрахованого у зв'язку з нещасним випадком. Об'єктом страхування є страховий випадок, внаслідок якого настали хвороба, смерть чи увіччя, що спричиняють збитки у зв'язку із затратами на лікування, смертю тощо [5].

Страхування від нещасних випадків забезпечує безперервність, збалансованість і стабільність суспільного розвитку. Із погляду природних інтересів суспільства та окремих його громадян, страхування виникло як засіб збереження матеріального благополуччя з настанням непередбачуваних, а також передбачуваних, але не бажаних і таких, яких не можна уникнути, випадків. У соціальному плані страхування є формою участі держави, роботодавців та громадян у справі захисту особистих інтересів громадян і створення у такий спосіб умов для забезпечення соціальної та політичної стабільності суспільства [23].

Отже, на відміну від страхування життя, страхування від нещасних випадків є видом короткострокового ризикового страхування. Це означає, що настання страхового випадку можна передбачити з певною мірою вірогідності. І коли ймовірна подія настає, застрахований (вигодонабувач) одержує страхову суму або її частину. В протилежному випадку виплата не здійснюється і страхові платежі не повертаються.

Існують такі види страхування від нещасних випадків:

1. індивідуальний вид страхування від нещасних випадків (оплата внесків за рахунок коштів страхувальників);

2. колективні види страхування від нещасних випадків, які здійснюються за рахунок коштів підприємств і організацій, де є працівники, пов'язані з небезпечними для здоров'я і життя умовами праці пожежники, пілоти, рятувальники того, які застраховані на випадок смерті чи втрати здоров'я при виконанні службових обов'язків, і з якими застраховані перебувають у трудових або інших, передбачених законом, відносинах. Основною метою страхування від нещасних випадків є забезпечення страхового захисту на випадок втрати здоров'я або смерті застрахованої особи. Виплата страхових сум здійснюється у вигляді відповідних грошових компенсацій за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю застрахованої особи, а також захист майнових інтересів, пов'язаних зі зниженням доходу в результаті настання страхового випадку [19].

Компанії, які мають ліцензії на здійснення страхування від нещасних випадків, при укладанні договорів страхування враховують ряд факторів:

1. професія та умови роботи;
2. вік та стан здоров'я;
3. заняття спортом, хобі, керування автомобілем (мотоциклом), інші заняття застрахованого.

Договори страхування від нещасних випадків можуть укладатися як з юридичними так і з фізичними, особами на строк від 7 днів до 1 року.

Найважливішим критерієм відбору ризику й становлення страхових тарифів є професія. Різні професії по-різному небезпечні щодо ймовірності настання нещасних випадків. Тому при укладенні договору страхувальник повинен детально описати свою професію та її особливості, оскільки професії, з однаковою назвою можуть мати різний ступінь ризику. Якщо особа працює за декількома спеціальностями, то ступінь її ризикованості береться дещо вищим, ніж указано в тарифі.

У правилах страхування від нещасних випадків страхові компанії виділяють, як правило, чотири групи ризику професій (Табл. 1.1.1).

Таблиця 1.1.1

Чотири групи ризику професій у страхуванні від нещасних випадків [8].

1 група	офісні працівники та персонал, що не залученій до промислового виробництва;
2 група	особи, що зайняті в процесі виробництва (машинобудівельна, деревообробна, легка промисловість), будівельники, залізничний, річковий транспорт, водії;
3 група	працівники металургійної, нафтової та газової промисловості, морського та океанського транспорту, мотоциклісти;
4 група	робітники галузей з підвищеним ступенем небезпеки (підривники, працівники хімічного виробництва, водолази, електрики високовольтних ліній, пожежники тощо).

Страховими випадками, при настанні яких страховик повинен виконати взяті при укладанні договору страхування від нещасних випадків зобов'язання, є: по-перше, тимчасова втрата застрахованою особою загальної працездатності (не менше ніж на сім днів). По-друге, постійна втрата загальної працездатності (встановлення групи інвалідності). По-третє, смерть застрахованої особи внаслідок нещасного випадку.

Ризик нещасного випадку збільшується разом із віком, оскільки людина поступово втрачає рухливість та окремі рефлексні рухи, що може призвести до настання нещасного випадку, хоча літнім людям притаманна більша обережність і менша схильність до ризику. Крайній вік страхування майже всі страхові компанії схильні встановлювати не вище 65 років, пом'якшуючи цей пункт умовами, що у випадку, коли фізична особа вже була застрахована раніше, то страхування можна продовжити до 70-75 років [10].

Наслідком нещасних випадків можуть бути:

- тимчасова непрацездатність;
- інвалідність;
- смерть.

Під тимчасовою непрацездатністю розуміють неможливість продовжувати професійну діяльність або виконувати звичні обов'язки протягом певного часу.

Непрацездатність минає під впливом лікування. Експертиза тимчасової непрацездатності здійснюється у лікувально-профілактичних установах і засвідчується лікарняним листом або відповідною довідкою. Якщо термін перебування на лікарняному за непрацездатністю перевищує 4 місяці, то постраждалий проходить медико-соціальну експертну комісією (МСЕК), яка може визнати стійку втрату непрацездатності і встановити певну групу інвалідності [20].

Інвалідність може бути встановлена безстроково. Безстрокова інвалідність означає постійну інвалідність, під якою розуміють фізичні або функціональні втрати, які наносять застрахованому непоправної шкоди. Постійна інвалідність може бути двох видів: загальна або часткова.

Якщо інвалідність не відповідає попередньому визначенню, то вона відноситься до часткової. Ступінь втрати здоров'я впливає на величину страхової суми, що виплачується застрахованій особі за наслідками нещасного випадку. Максимальна страхова сума виплачується у випадку смерті страхувальника.

Слід зазначити, що не вважається страховим випадком подія, яка відбулася внаслідок:

- навмисних або неправомірних дій страхувальника, що призвели до настання страхового випадку;
- дій страхувальника, який перебував у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння;
- самогубства або замаху на самогубство страхувальника за винятком тих випадків, коли страхувальник (застрахована особа) був доведений до такого стану протиправними діями третіх осіб;
- навмисного спричинення страхувальником собі тілесних ушкоджень, у тому числі під впливом дій третіх осіб;
- вчинення вигодонабувачем (спадкоємцем) навмисного злочину, що призвів до загибелі або смерті страхувальника.

Розмір страхової суми визначається за домовленістю між страховиком і страхувальником при укладенні договору страхування. За кожну добу затримки виплати страхової суми страхувальнику виплачується пеня, розмір якої визначається у договорі страхування.

У більшості страхових компаній страхова сума виплачується страховиком у таких випадках:

- загибелі або смерті страхувальника (застрахованої особи) внаслідок нещасного випадку вигодонабувачу або спадкоємцю - у розмірі 100% страхової суми;
- отримання страхувальником травми внаслідок нещасного випадку і встановлення інвалідності I групи -100% страхової суми, II групи - 75% страхової суми, III групи - 50% страхової суми;
- тимчасової втрати страхувальником працездатності йому виплачується за кожну добу 0,5% страхової суми, але не більше 50% страхової суми.

Порядок укладання договору страхування від нещасних випадків має деякі особливості, зокрема: при поданні заяви на укладення договору страхувальник повинен надати інформацію, яку вимагає страховик щодо стану здоров'я кожної особи, на користь якої укладається договір (інколи страховик вимагає медичний висновок від особи, котра страхує здоров'я і на користь якої укладається договір); термін дії договору страхування встановлюється за згодою сторін від одного до дванадцяти місяців, якщо інше не передбачено договором страхування.

1.2 РОЛЬ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ У СОЦІАЛЬНОМУ ЗАХІСТІ ГРОМАДЯН ТА ЙОГО ПРАВОВЕ І НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Страхування від нещасних випадків - вид особистого страхування, що традиційно здійснюється з метою надання допомоги застрахованим особам у разі

тимчасової або постійної втрати працездатності внаслідок впливу раптової, короткочасної, непередбаченої та незалежної від волі застрахованої особи події [13].

На сьогодні ризикові ситуації на світі мають глобальний характер процесів і явищ:

- зростає частота і тяжкість стихійних лих та інших несприятливих подій;
- нові, складні ризики породжує науково-технічний прогрес - від вибухів і пожеж до ризиків, пов'язаних з новими інформаційними технологіями, генетикою і т. д.;
- для всіх країн з розвинутою економікою загальною є проблема старіння населення, та відповідно забезпечення гідних доходів у старості;
- з'являються нові, не відомі раніше захворювання людини;
- щільність розміщення виробничих об'єктів, житла, культурних та історичних цінностей різко підвищує можливу кумуляцію ризику.

В умовах ускладнення ризикової ситуації проблеми із забезпечення страхового захисту в цілому та страхового захисту від нещасних випадків зокрема, виходять на перший план і набувають високу суспільну значимість. Ці проблеми актуальні, оскільки є об'єктивна необхідність у страхуванні від нещасних випадків: по-перше, виробничі фонди більшості підприємств мають високий відсоток зносу, відповідно підпадають під різні ризики. По-друге, у багатьох галузях промисловості застосовуються застарілі технології, які становлять небезпеку для учасників виробництва і навколишнього середовища.

Розглянемо значення страхування від нещасних випадків на кількох рівнях. По-перше, на мікрорівні. Страхування від нещасних випадків виступає як спосіб захисту інтересів фізичних і юридичних осіб шляхом перенесення ризику на страхову організацію, що має компетентних фахівців по роботі з ризиком. Та достатні фінансові ресурси для використання зобов'язань перед страхувальниками.

Компенсуючи шкоду, страхування забезпечує безперервність господарської діяльності суб'єктів і тим самим робить внесок у стабільність національної

економіки. Знижуючи невизначеність і кон'юнктурні коливання, страхові компанії згладжують економічні цикли і вплив криз як на макроекономічному, так і на мікроекономічному рівні.

Із соціальних позицій значення страхування від нещасних випадків на мікрорівні може бути прямим і опосередкованим. До прямого можна віднести захист громадян на випадок хвороби, втрати працездатності, нещасних випадків. Опосередковано страхування впливає на соціальні процеси через стабілізацію суб'єктів господарювання.

По-друге, значення страхування від нещасних випадків на макрорівні пов'язано з сучасними процесами глобалізації та міжнародним рухом капіталу, трудових ресурсів, матеріальних цінностей і зумовленими цим ризиками. В даний час страхування широко використовується для захисту:

- виробництва, персоналу та цивільної відповідальності фірм при вивезенні капіталу;
- туризму (страхування від нещасних випадків, медичне страхування виїжджаючих за кордон, їх багажу та ін) [4].

Якщо розглядати страхування від нещасних випадків загалом по Україні, то можна констатувати, що ця підгалузь страхування ще не досить розвинена й існує значний потенціал її зростання. Найважливішим у цьому процесі є збереження довіри страхувальників до страхових компаній. Про позитивні тенденції розвитку свідчить суттєве зростання страхових компаній, які пропонують укладання договорів страхування від нещасних випадків. До ТОП 10 на ринку добровільного страхування від нещасних випадків за 6 місяців 2018 року належить наступні страхові компанії України див. додаток 3. Таким чином, упорядкування системи особистого страхування в Україні потребує радикальних кроків до психологічного переосмислення населенням та зміни менталітету щодо актуальності, необхідності та віри у захист життя та здоров'я кожного громадянина.

Страхування від нещасних випадків доповнює, але не замінює соціального страхування, основами якого є законодавство України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування та Закон України "Про загальнообов'язкове

державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” [2]. Відшкодування шкоди, медична, професійна та соціальна реабілітація проведення Фондом соціального страхування від нещасних випадків - некомерційною самоврядуванню організацією, що діє на підставі статуту та має статус юридичної особи.

Обов'язкові види страхування запроваджуються законами України. З метою захисту інтересів не лише окремих страхувальників, а й усього суспільства в цілому та його складових зокрема здійснюється обов'язкове страхування в порядку та за умовами, що їх затверджує Кабінет Міністрів України.

Добровільне страхування здійснюється на підставі договору між страхувальником та страховиком. Умови та порядок проведення страхування визначаються правилами, які встановлюються страховиком самостійно, але з урахуванням чинного законодавства.

Так наприклад, обов'язковому особистому страхуванню від нещасних випадків на транспорті підлягають пасажирів повітряного, залізничного, морського, внутрішнього водного, автомобільного і електротранспорту (тролейбусів), а також водії, машиністи, провідники поїздів (у тому числі приміських та метрополітену), члени команди літаків та суден, працівники бригад медичної допомоги [33].

На даний момент функціонування страхування у такому вигляді, в якому воно є зараз, не вбачається можливим з огляду на критичні прогалини у законодавстві та нереальність процедури, наприклад, у деяких автобусах не завжди видають квитки. Розглянемо категорії страхових випадків та відповідні розміри страхових виплат у Табл. 1.2.1

Таблиця 1.2.1

Виплати застрахованим з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті [28]

Страховий випадок	Розмір страхової виплати, від максимальної суми
Загибель або смерть	100 %
Інвалідність першої групи	90 %
Інвалідність другої групи	75 %
Інвалідність третьої групи	50 %
У разі тимчасової втрати працездатності за кожну добу	0,2 %, але не більше 50%

Отже, страхування як економічна категорія найчастіше визначається як система економічних, замкнутих, перерозподільних відносин, що охоплюють, по-перше, утворення за рахунок внесків фізичних та юридичних осіб спеціального фонду коштів, по-друге, його використання для відшкодування майнових збитків внаслідок стихійних лих та інших випадкових явищ, а також для надання громадянам допомоги при настанні різних ситуацій в їх житті.

Характеристика ринкового змісту страхування від нещасних випадків як системи перерозподільних відносин ґрунтується на виділенні таких специфічних його ознак:

1. страхування породжує грошові перерозподільні відносини, специфікою яких є те, що вони виникають між учасниками, котрі пов'язані з солідарним розподілом величини збитку одного із них на всіх. Саме замкнутий розподіл збитку є відмінною ознакою категорії страхування, її особливістю щодо інших фінансових категорій;
2. страхування передбачає розподіл збитку від настання страхових подій як за територіальною (просторовою), так і за часовою ознаками;
3. страхування передбачає зворотність страхових платежів, внесених до страхового фонду та цільове використання страхових резервів (фондів) виключно на покриття наперед визначених збитків.

Інтеграція України у світовий соціально-економічний простір визначає необхідність трансформації національної системи соціального захисту громадян, в складі якої важливе місце належить страхуванню від нещасних випадків.

Страховий захист від нещасних випадків, включаючи як державне соціальне страхування, так і недержавне особисте страхування, поки що залишається в нашій країні нерозвиненим і вкрай суперечливим. Це обумовлюється багатьма чинниками, серед яких – уповільнення розвитку національної економіки в умовах фінансово нестабільної ситуації, її структурна перебудова; зниження в Україні частки працездатного населення; трансформація трудових відносин і пов'язаних з ними соціальних ризиків; збереження високого рівня "тіньової" економіки. За цих умов страхування від нещасних випадків потребує суттєвого реформування з метою перетворення на ефективну систему, яка б ґрунтувалася на довірі і соціальній відповідальності як державних, так і приватних інститутів.

В контексті підвищення ефективності страхування від нещасних випадків особливої уваги потребує його фінансове забезпечення на основі використання механізмів взаємодії бізнесу і держави, спрямованих на координацію зусиль сторін та забезпечення врахування інтересів держави і бізнесу при розробці та проведенні масштабних соціальних реформ.

Отже, страхування має стабілізувати економічну ситуацію в країні, забезпечити надійність грошових потоків, створювати сприятливі умови для економічного зростання і водночас, надійного захисту громадян від нещасних випадків.

РОЗДІЛ 2. СИСТЕМИ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ В УКРАЇНІ

2.1 ОСОБЛИВОСТІ ОBOB'ЯЗКОВИХ ВИДІВ СТРАХУВАННЯ ТА ПОРІВНЯННЯ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

Страхування від нещасних випадків в Україні як різновид особистого страхування є важливим інструментом вирішення багатьох соціальних проблем. Адже його розвиток сприяє захисту економічних інтересів, підвищенню якості життя та рівня добробуту населення.

Обов'язкове страхування від нещасного випадку - форма захисту життя і здоров'я працівників в процесі виконання трудових обов'язків. Страхувальниками виступають роботодавці та особи, що працюють на себе. Розмір страхових платежів залежить від наявності на виробництві небезпечних факторів. Страхування від нещасного випадку на виробництві здійснює державна структура - Фонд соціального страхування України. Застраховані - особи працюють за страховим договором. Виплати відбуваються при втраті працездатності, або загибелі застрахованого.

У Законі України «Про страхування» наведено перелік 33 видів обов'язкового страхування, які здійснюються (або мають здійснюватися) в нашій країні. До видів обов'язкового страхування яке містить ризик або наслідком є нещасний випадок українським законодавством віднесено (див. Додаток А).

Обов'язковий вид страхування від нещасних випадків є досить важливим, оскільки державою повинні надаватися відповідні гарантії окремим, найбільш незахищеним працівникам, які працюють за трудовим або іншим договором. В той час, як іншим особам, які працюють на себе, також має бути надано право і можливість скористатися соціальним захистом на випадок нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, але вже не в обов'язковому порядку, а за їх власним бажанням.

Якщо розглядати загальну систему страхування від нещасних випадків в Україні, то добровільне та обов'язкове страхування від нещасних випадків значно відрізняються один від одного.

Отже, особливістю обов'язкових видів страхування від нещасних випадків є: по-перше, це особиста відповідальність - розмір страхової компенсації визначається внесками. По-друге, державне регулювання - страхові виплати гарантовані законом та умови призначення контролюють спеціальні органи. По-

третє, при обов'язковому страхуванні, як правило, передбачається нормування страхового забезпечення (наприклад, мінімальна страхова сума). Також необхідно зазначити, що особисте страхування водіїв (працівників) від нещасних випадків на транспорті є обов'язковим видом страхування лише для транспортних [15].

Так, вважаємо доцільним звернутись до статистичних даних щодо нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань в Україні, прослідкувавши їх динаміку. У 2017 зареєстровано 4 965 нещасних випадки (із них 332 - смертельні). У 2017 році порівняно з 2016 роком кількість страхових нещасних випадків збільшилась на 4,2 % (з 4 766 до 4 965), кількість смертельно травмованих осіб зменшилась на 8,8 (з 364 до 332). І хоча тут спостерігається нібито позитивна динаміка, проте кількість нещасних випадків, тим більше зі смертельним результатом, вражаюча. Що стосується рівня професійних захворювань, то він із кожним роком зростає: у 2017 році порівняно з 2016 роком кількість професійних захворювань збільшилася на 21,7%, або на 348 захворювань [15].

Перед тим, як укласти договір застрахованій особі необхідно заповнити заяву на страхування від нещасного випадку. На кожне питання потрібно дати повну правильну відповідь та після заповнення бланку заяви він має бути переданий до страхової компанії (див. Додаток І).

Розглянемо на прикладі СК “Країна” обов'язкові види страхування від нещасних випадків, що можуть статися із водіями та пасажирями під час перебування в транспортному засобі в результаті ДТП та які призвели до:

1. смерті Застрахованої особи;
2. постійної втрати Застрахованою особою або зниження її працездатності з встановленням інвалідності (або зміна групи інвалідності на вищу);
3. тимчасової втрати працездатності Застрахованої особи.

Умови цього виду страхування регламентуються законодавством України — Постановою Кабінету Міністрів України № 959 від 14.09.1996 із подальшими правками та доповненнями.

Встановлюються страхова сума (ліміт відповідальності страховика) – 6 000 неоподаткованих мінімумів громадян на одну Застраховану особу.

Страховий платіж по обов'язковому особистому страхуванню водіїв на залізничному, автомобільному та електротранспорті визначається у розмірі до 0,18 відсотка страхової суми за кожного застрахованого.

При страхуванні пасажирів на лініях залізничного, морського, внутрішнього водного, автомобільного та електротранспорту на міжобласних і міжміських маршрутах у межах однієї області, Автономної Республіки Крим страховий тариф встановлюється у розмірі до 1,5 відсотка вартості проїзду, на маршрутах приміського сполучення — до 3 відсотків вартості проїзду, на маршрутах міжнародних сполучень — у розмірі до 2 відсотків вартості проїзду в національній валюті України.

При настанні смерті Застрахованої особи Вигодонабувачеві (спадкоємцям Застрахованої особи) виплачується 100% страхової суми [35].

Постійна втрата працездатності — це незворотна втрата функцій організму Застрахованої особи, котра повністю не відновлюється. Постійна втрата працездатності повинна бути підтверджена встановленням інвалідності певної групи. При настанні постійної втрати працездатності або зниженні працездатності із встановленням інвалідності страхова виплата здійснюється Застрахованій особі в розмірі:

- при встановленні першої групи інвалідності — 90% страхової суми;
- при встановленні другої групи інвалідності — 75% страхової суми;
- при встановленні третьої групи інвалідності — 50% страхової суми.

У разі тимчасової втрати застрахованим працездатності за кожен день — 0,2 відсотка страхової суми, але не більше 50 відсотків страхової суми.

У разі смерті або встановлення інвалідності застрахованому після тимчасової втрати працездатності та отримання ним страхового відшкодування потерпілому або його спадкоємцеві виплачується різниця між максимальною

страховою сумою, передбаченою відповідними умовами страхування, та вже отриманим відшкодуванням.

Отже, за основними показниками діяльності страхового ринку та його динаміки наведених у річному звіті підсумків діяльності страхових компаній за 2017 рік можна побачити, що кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті у 2015 році - 93 322,5 , у 2016 році – 118 198,4 та у 2017 році – 114 824,7. Відповідно темпи приросту у 2016/2015 роки становило 26,7 %, натомість у 2017/2016 роках склало - 2,9% [30].

Приріст чистих страхових премій за 2017 рік у страхуванні від нещасних випадків (+37,9% або 275,7 млн. грн.) [36].

Важливе значення в забезпеченні страхового захисту громадян від нещасних випадків має добровільна форма страхування, яка достатньо широко представлена на українському страховому ринку. Адже кожна страхова компанія може встановлювати свій перелік нещасних випадків і пропонувати свої умови страхування. Основною метою добровільного страхування від нещасних випадків є відшкодування збитків застрахованому внаслідок нещасного випадку, що не може бути відшкодовано за обов'язковими видами страхування.

Рисунок 2.1

**Умови страхування
громадян від нещасних
випадків**

Джерело : Побудовано автором на

Враховуючи те, що договір страхування від нещасних випадків може укладатися на строк до 1 року, розрахунок остаточного тарифу здійснюється за формулою:

$$T = PT * K, \text{ де}$$

T – страховий тариф за Договором страхування,

PT – базовий страховий тариф;

K – коефіцієнт короткостроковості, що обирається за таблицею (міститься у Правилах страхування від нещасних випадків) залежно від строку дії Договору страхування. При цьому неповний місяць приймається за повний, окрім випадку страхування на строк 15 або менше днів. При страхування на строк 15 і менше днів, кількість днів округлюється до 1/2 календарного місяця.

Наприклад, багато страховиків застосовують такі коефіцієнти короткостроковості див Табл. 2.1.1.

Таблиця 2.1.1.

Коефіцієнти короткостроковості

Місяці	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Коефіцієнт короткостроковості	0,25	0,30	0,40	0,50	0,60	0,70	0,75	0,80	0,85	0,90	0,95

При страхуванні терміном до 1 місяця страхові тарифи визначаються згідно такої таблиці.

Таблиця 2.1.2.

Тарифи страхування

Кількість днів	Тариф у відсотках від річного страхового тарифу
7-10	14
11-15	18
16-20	22

Розглянемо, як змінилась кількість страхових компаній в Україні за останні чотири роки. За 2014 – 2017 рр. спостерігається зменшення кількості страхових компаній. Відповідно відбулися зміни і у кількості СК зі страхування життя (СК "Life") та компаній що здійснювали види страхування, інші, ніж страхування життя (СК "non-Life") (Табл. 2.1.3.) [27].

Таблиця 2.1.3

Кількість страхових компаній протягом 2014 – 2017 рр

Роки	2014	2015	2016	2017 (9 місяців)
Загальна к-ть СК	382	361	310	296
Life	57	49	39	34
non-Life	325	312	271	262

В індивідуальному добровільному страхуванні страхувальниками можуть бути як юридичні особи, так і дієздатні громадяни, що уклали зі страховиками договори страхування. Страхувальники можуть укласти зі страховиками договори про страхування від нещасних випадків третіх осіб (застрахованих осіб),

які можуть набувати прав та обов'язків страхувальника згідно з договором страхування.

Страхові тарифи диференційовані. Окремі компанії поділяють їх на три або на чотири групи ризиків. Тарифи коливаються в межах від 0,7 до 1,75% від страхової суми: 0,7% - для студентів, 0,8% - для службовців; 1 – для виробників, 1,5 – для працівників небезпечного виробництва, 2 – для працівників особливо небезпечної діяльності.

Для здійснення страхування від нещасних випадків страховій компанії необхідно мати ліцензію (див. Додток І) [40].

В Україні добровільне страхування від нещасних випадків страхові компанії здійснюють на підставі індивідуальних умов та Правил страхування. Розглянемо основні програми добровільного страхування від нещасних випадків страхової компанії “ВУСО”, одного з лідерів страхового ринку.

Перший страховий продукт - це добровільне страхування від нещасного випадку “Класика”. Страхувальниками можуть виступати юридичні та дієздатні фізичні особи. Страховий продукт містить у своєму складі: пакет страхування “Спорт”, пакет страхування “Стандарт” та пакет страхування “Туристичний”. Розглянемо кожний пакет страхування окремо.

Пакет страхування “Спорт”:

Застрахованими особами можуть виступати - дієздатні фізичні особи у віці від 3 до 59 років:

- спортсмени збірних команд (країни і їх резерву);
- портсмени шкіл вищої спортивної майстерності;
- спортсмени вищих клубних команд міста (області);
- студенти вищих навчальних закладів фізкультури;
- учні дитячо-юнацьких спортивних шкіл;
- учні училищ фізкультури;
- тренера.

В пакеті «Спорт» існують категорії застрахованих осіб. Вони поділяються на I, II, III та IV. Чим вища категорія, тим ризикований вид спорту (див. Додаток Б).

Суми платежів залежать від групи ризику спорту.

Група 1 (низький ризик) – (шахи, плавання, веслування) – тариф 1 – 1,3%;

Група 2 (помірний ризик) – (ігрові види спорту крім футболу і хокею) – тариф 1,2 – 1,7%;

Група 3 (високий ризик) – (контактні види спорту плюс футбол і хокей) – тариф 1,5 – 2,5%;

Група 4 (екстремальні види спорту) – тариф 2 – 3,5%

Страхова сума на одну застраховану особу встановлюється в розмірі не менше 500,00 грн (п'ятсот грн 00 коп) і не більше 50 000,00 грн (п'ятдесят тисяч грн 00 коп). При страховій сумі понад 50 000,00 грн (п'ятдесят тисяч грн 00 коп) необхідне узгодження з Головним офісом страхової компанії.

Франшиза з тимчасової втрати здоров'я (непрацездатності) становить: 7 днів.

Термін дії договору страхування - від 7 (сім) днів до 1 (один) року.
Територія і дію страхового покриття - цілодобово на території України.

Інтерес для цілей страхування можуть також представляти деякі висновки дослідження «Травматизм в бойових мистецтвах: порівняння п'яти видів», результати якого опубліковані в 2007 році групою медиків з Канади, Іспанії та США [41]:

1. Існує втричі більший ризик травми в таеквондо, ніж в Шотокан карате.
2. Рівень травматизму і види травм в Шотокан карате і кунг-фу схожі.
3. Різні бойові мистецтва мають різні розподілу травм на тілі (локація).
4. Немає будь-яких істотних відмінностей в травмах між статями.
5. Займаються бойовими мистецтвами у віці до 18 років менш схильні до ризику травм, ніж більш старші спортсмени.

Ще одне дослідження було проведено в Ірані в 2015 році і стосувалася тренувального процесу. Вчені Тегеранського університету вивчили 620 каратистів у віці до 30 років з клубів Терана і отримали наступні висновки: 90% травм на тренуваннях виходять при тренуваннях куміте (вільне володіння бій), 6% під час звичайної фізпідготовки, 4% під час відпрацювання ката (формальні комплекси) [41].

Рівень травматизму частіше зустрічається у спортсменів з вагою менше 70 кг і з більш низьким спортивним досвідом. Всього в 2 випадках (тобто 0,32%) було потрібно хірургічне втручання. Найбільш поширеним типом травми були нокауті, забиті місця і поверхневі подряпини (64%). З посиланням на інші дослідження, відзначається зниження рівня травматизму і важких травм зокрема в останні роки.

Проаналізуємо пакет страхування “Стандарт”. Застрахованими особами можуть виступати - дієздатні фізичні особи у віці від 3 до 59 років, не зазначені вище (по пакету «Спорт»).

В пакеті «Стандарт» існують категорії застрахованих осіб. Вони поділяються на I, II, III та IV (див. Додаток В). Страхова сума на одну застраховану особу встановлюється в розмірі не менше 500,00 грн (п'ятсот грн 00 коп) і не більше 50 000,00 грн (п'ятдесят тисяч грн 00 коп). При страховій сумі понад 50 000,00 грн (п'ятдесят тисяч грн 00 коп) необхідне узгодження з Головним офісом страхової компанії.

Франшиза з тимчасової втрати здоров'я (непрацездатності) становить - 5 днів (для категорії 4 - франшиза 0 днів). Термін дії договору страхування - від 7 (сім) днів до 1 (один) року. Територія і дії страхового покриття - цілодобово на території України.

Що стосується тарифів страхування, то вони наведені у таблиці і залежать від категорії застрахованих осіб дивись Табл. 2.1.4.

Таблиця 2.1.4

Тарифи та виплати за добровільним страхуванням від нещасного випадку

Розмір виплати за кожен день непрацездатності (лікування),%	Пакет страхування							
	Пакет_Стандарт				Пакет_Спорт			
	Категорія застрахованих осіб							
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
0,20	0,84	1,02	1,45	---	3,50	5,50	6,80	7,50
0,30	1,12	1,36	1,95	---	4,12	6,47	8,00	8,82
0,40	1,39	1,69	2,39	1,54	4,85	7,61	9,41	10,38
0,50	1,65	2,01	2,83	1,83	5,71	8,95	11,07	12,21

Пакет страхування “Туристичний”. Предметом договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать законодавству, пов'язані з життям, здоров'ям і працездатністю застрахованої особи.

Застраховані особи - громадяни України і громадяни інших держав у віці від 3 до 65 років щодо яких укладено договір страхування їх здоров'я і життя і які є клієнтами організацій, що надають санаторно-курортні та лікувально-профілактичні послуги.

Проаналізуємо дані СК “ВУСО” щодо розподілу розміру страхового платежу за кожен день перебування туриста за кордоном (табл.2.1.5).

Таблиця 2.1.5

Визначення страхової суми з туристичного страхування

Варіант	Розмір страхового платежу	
	за кожен день	Страхова сума
1	1 грн./чол.	5 000 грн.
2	2 грн./чол.	10 000 грн.
3	3 грн./чол.	15 000 грн.

Франшиза становить 0,00 грн.

Тариф страхування за кожен день 0,02%.

Термін дії договору страхування: від 3 до 31 днів.

Територія і дія страхового покриття - цілодобово на території України. Особливості даного страхового продукту в тому, що вартість послуги, яка надається, залишається незмінною для всіх категорій застрахованих осіб (незалежно від сфери діяльності).

За даними Міжнародної туристичної організації частка туризму у 2012 році в світовому ВВП становить близько 9 % та близько 30 % в світовому експорті послуг та 6 % від обсягів світової торгівлі [31].

Проаналізувавши демографічну структуру населення України за віковою групою, можна спостерігати, що в країні найбільш активна частина населення, яка подорожує, це особи віком від 30 до 40 років [18]. Кількість громадян України, які виїжджали за кордон за 2017 рік становило рекордний максимум у 26 437 413 (див. Додаток Г).

Договір страхування укладається на один рік на необмежену кількість поїздок за кордон, але за умови, що кожна з поїздок триватиме не більш як один місяць, з визначенням певного розміру страхової суми на кожен поїздку.

В Україні майже всі страхові компанії пропонують укласти договори з туристичного страхування. На офіційному сайті Міністерством фінансів України визначено перелік топових страхових компаній України за кількістю премій та виплат. Детальні данні наведені у таблиці 2.1.6

Таблиця 2.1.6

**ТОП 9 страхових компаній України з туристичного страхування
визначених у 2017 році [26]**

Назва компанії	Премії, тис.грн	Виплати, тис.грн	Рівень виплат %
VUSO	48 569,10	11 496,30	24,0
Страхова компанія “ТАС”	21 507,97	4 746,06	22,0
Провідна	16 306,70	5 794,10	36,0
АХА Страхування	11 594	6 946,00	60,0
Універсальна	11 215,70	1 907,70	17,0
Інго Україна	8 280,50	3 442,90	42,0
Глобус VIG	6 992,60	279,06	4,0
Українська страхова група	2 934,30	826,09	28,0
ПРОСТО-страхування	825,30	178,40	22,0

Розглянемо більш детально, які програми страхування пропонують вітчизняні страховики.

У СК “ВУСО” існує страховий пакет “Нещасний випадок – туристичний”. На сайті компанії є послуга швидкого оформлення туристичної страховки. Вона доступна у трьох основних видах це: Пакет L, Пакет XL, Пакет XXL. Детальна характеристика наведена у таблиці (див. Додаток Д).

Враховуючи це можна зробити висновок, що страхування громадян, які виїжджають за кордон, може здійснюватися у двох формах: компенсаційній або сервісній.

У першому випадку йдеться про те, що страхувальник самостійно оплачує медичні послуги, а при поверненні до своєї країни на підставі поданих документів отримує від страховика відшкодування витрат, включених до страхового покриття.

Саме тому більшого поширення набуло страхування громадян, що виїжджають за кордон, у сервісній формі. Гарантом цієї форми страхового захисту громадян є можливість цілодобового зв'язку з оперативним центром і наявність у розпорядженні оперативного центру розгалуженої мережі постачальників послуг, які можуть забезпечити страхувальників повним

комплексом послуг – від невідкладної допомоги та госпіталізації, до повернення у свою країну [38].

Розмір страхової суми встановлюється в твердій валюті за згодою між страхувальником і страховиком. Розмір страхового внеску визначається за тарифними ставками страховика, які залежать від строку страхування, мети поїздки, набору страхових випадків, географічної зони та страхової суми.

При добровільному страхування громадян від нещасних випадків, що виїжджають за кордон, вітчизняні страховики пропонують продукт «Річний поліс».

Також СК ВУСО у своїй програмі страхування виключає страхові виплати, якщо застрахований отримав дрібну травму, яка потребує безперервного лікування строком більше двох днів. Проте при значних травмах і пошкодженнях має чітке розмежування залежно від характеру пошкодження та розміру суми яка підлягає до виплат (див. Додаток Ж).

Особливості даного страхового продукту:

- вартість послуги, що надається, залишається незмінною для всіх категорій застрахованих осіб (незалежно від сфери діяльності);
- розмір страхової виплати визначається на підставі Таблиці виплат.

За даними Держприкордонслужби протягом 9 місяців 2017 р. подорожувало по світу 20,3 млн. українських туристів, що на 9,2 % більше, ніж за аналогічний період 2016 року [42].

Також страхова компанія “Вусо” має окремий страховий продукт добровільного страхування від нещасних випадків на транспорті.

Страхувальниками можуть виступати дієздатні фізичні особи у віці до 59 років.

Страхова сума за договором страхування встановлюється в розмірі:

- 5000,00 грн (п'ять тисяч і грн 00 коп);
- 10 000,00 грн (десять тисяч грн 00 коп).

Розмір страхової суми обирається страхувальником. Термін дії договору страхування - 1 рік. Територія дії страхового покриття - Україна. Страховий тариф становить 2% від страхової суми за договором страхування (незалежно від обраної Страхувальником страхової суми - 5000 грн. або 10 000 грн.).

Згідно з Правилами добровільного страхування від нещасних випадків страховика "При страхуванні від нещасних випадків водіїв та пасажирів транспортного засобу застосовуються річні тарифні ставки у відсотках від страхової суми, наведені у таблиці 2.1.7.

Таблиця 2.1.7

Річні тарифні ставки в відсотках від страхової суми страхової компанії "ВУСО"

Вид страхових послуг	Страховий тариф
1. Страхування водіїв	3,00
2. Страхування пасажирів, які знаходяться в транспортному засобі	2,05

Для осіб віком від 3 до 16 років та непрацюючих осіб застосовуються річні страхові тарифні ставки в розмірі від 1 до 2 відсотків від страхової суми.

У випадках укладання Договору страхування на строк менше 1 року, страховий тариф розраховується на підставі річного пропорційного строку страхування. В кожному конкретному випадку страховий тариф може бути збільшено або зменшено шляхом разового застосування підвищуючого (від 1,0 до 5,0) або знижуючого (від 0,1 до 1,0) коефіцієнту, залежно від умов договору та ступеню ризику.

Зазначемо, що норматив витрат на ведення справи складає 50 відсотків бруто-премії.

Звернемо увагу і на розмір страхової виплати. Він становить:

- при амбулаторно-поліклінічному лікуванні - 0,3% страхової суми за кожен день непрацездатності (15,00грн при страхової суми 5 000,00 грн і 30,00грн. при 10 000,00 грн);

- при стаціонарному лікуванні - 0,4% страхової суми за кожен день непрацездатності (20,00 грн при страхової суми 5 000,00 грн і 40,00 грн. при 10 000,00 грн).

У будь-якому випадку розмір страхової виплати не може перевищувати 50% страхової суми (2 500,00 грн і 5 000,00 грн.). В разі смерті або встановлення Страхувальнику інвалідності після отримання ним страхової виплати за ризиком тимчасова втрата працездатності, розмір страхової виплати визначається як різниця між страховою сумою (лімітом відповідальності) і вже здійсненої виплатою за ризиком тимчасова втрата працездатності.

Коллективна форма страхування від нещасних випадків передбачає, що страхується група осіб. Страхувальниками можуть виступати як юридичні так і фізичні особи. Часто страхування проводиться за допомогою страхових агентів.

Групи ризику страхування. Професія, при визначенні групи ризику, є вирішальною. Залежно від ступеня ризику за тією чи іншою професією може бути обумовлено кілька груп ризику, на які поділяються застраховані. У випадку, що розглядається, таких груп, наприклад.

При страхуванні від нещасних випадків, що можуть статися із застрахованою особою як на роботі так і поза її межами, застосовуються річні базові тарифні ставки у відсотках від страхової суми, наведені в таблиці 2.1.8 [37].

Таблиця 2.1.8

Річні базові тарифні ставки у відсотках від страхової суми

Група А	Група Б	Група В
Страховий тариф	Страховий тариф	Страховий тариф
1,3	2,15	3,45

Категорія процівників №1 – службовці, інженерно-технічні працівники та інші категорії громадян, що безпосередньо не зайняті у процесі виробництва, умови праці яких не пов'язані з підвищеним ризиком щодо одержання травми; артисти драматичних та музичних театрів, артисти естради, балету та танцювальних ансамблів; працівники банків (крім осіб, які зайняті інкасуванням

та перевезенням грошей); працівники побутового та комунального господарства; педагогічний персонал позашкільних дитячих закладів, викладачі та студенти інститутів, технікумів; домогосподарки; медичні працівники; працівники торговельної мережі та харчування; працівники пошти та телеграфу; службовці бібліотек; персонал готелів; двірники; кіоскери; працівники преси.

Категорія працівників №2 – решта категорій працюючих (робітники, службовці, працівники сільського господарства та інші), безпосередньо зайнятих у процесі виробництва; особовий склад аеродромного обслуговування; інкасатори та касири; працівники ветеринарних лікарень; газоелектрозварники; слюсарі; робітники обробної промисловості; кустарі; робітники харчової промисловості, поліграфічних підприємств; пожежна охорона; військовослужбовці, працівники органів внутрішніх справ (крім працівників карного розшуку, ДАІ, водіїв); робітники будівельної, машинобудівної, скляної промисловості; працівники сільського господарства; робітники транспорту (крім повітряного); робітники електростанцій та експедицій.

Категорія працівників №3 - особи, праця яких пов'язана з особливим ризиком щодо настання нещасного випадку: працівники карного розшуку, ДАІ, цивільної авіації; випробувачі автомашин та літаків; артисти цирку, які виконують трюки на канатах, трапеціях, акробати, гімнасти, автомотони, дресирувальники диких звірів, наїзники коней, каскадерів; водії транспортних засобів; у гірничодобувній промисловості (особи, які виконують роботи в підземних умовах, бурільники нафтових і газових свердловин, ті, чий місце роботи є гірничча та газопереробна служба, працівники, пов'язані з виробництвом, зберіганням, випробуванням вибухових, отруйних речовин, водолазами, особами, чия робота пов'язана з мисливством, рибальством у морях та океанах, верхолазними, покрівельними роботами, монтажниками бетонних, залізобетонних конструкцій, кранівниками, рятувальниками гірничих та воднорядових станцій) (див. Табл. 2.1.9).

Таблиця 2.1.9

Категорія працівників при страхуванні від нещасних випадків страхова компанія “ВУСО”

Страховій виплаті після настання страхового випадку передує процедура врегулювання, яка проводиться за наступним алгоритмом (див. Додаток Л, М, Н).

Категорія процівників №1		Категорія працівників №2		Категорія працівників №3	
Строк страхування	Коефіцієнт	Строк страхування	Коефіцієнт	Строк страхування	Коефіцієнт
7 днів	0,01	7 днів	0,01	7 днів	0,03
14 днів	0,03	14 днів	0,03	14 днів	0,06
21 день	0,04	21 день	0,06	21 день	0,10
1 місяць	0,09	1 місяць	0,09	1 місяць	0,14
2 місяці	0,17	2 місяці	0,16	2 місяці	0,39
3 місяці	0,28	3 місяці	0,24	3 місяці	0,54
4 місяці	0,33	4 місяці	0,33	4 місяці	0,67
5 місяців	0,41	5 місяців	0,42	5 місяців	0,76
6 місяців	0,50	6 місяців	0,48	6 місяців	0,80
7 місяців	0,56	7 місяців	0,57	7 місяців	0,83
8 місяців	0,67	8 місяців	0,67	8 місяців	0,89
9 місяців	0,74	9 місяців	0,71	9 місяців	0,93
10 місяців	0,83	10 місяців	0,78	10 місяців	0,96
11 місяців	0,89	11 місяців	0,89	11 місяців	0,99

Сьогодні статистика є однією із головних наук, що допомагає вивчати та прогнозувати розвиток більшості економічних та фінансових показників таких як: прогнозування динаміки, інтенсивності і тенденцій розвитку. Для прогнозування розвитку страхування від нещасних випадків можуть бути використані різноманітні методи: екстраполяція трендів, середня арифметична, коефіцієнт динаміки (зростання), абсолютний приріст, ряд динаміки.

Абсолютний приріст вказує, на яку величину збільшився або зменшився звітний рівень порівняно з базисним або попереднім періодом часу.

Ланцюговий: $A = Y_n - Y_{n-1}$;

де, A – абсолютний приріст;

Y_n – поточний (звітний) рівень;

Y_{n-1} – попередній рівень.

Коефіцієнт динаміки (зростання) – обчислюється як відношення рівня досліджуваного періоду (Y_n - поточний (звітний) рівень) до рівня, з яким порівнюють. Він показує, у скільки разів рівень звітного періоду збільшився порівняно із базисним або попереднім.

$$K_d = \frac{Y_n}{Y_{n-1}}$$

$$K_d = \frac{Y_n}{Y_{n-1}}$$

де, K_d – коефіцієнт динаміки;

Y_n – поточний (звітний) рівень;

Y_{n-1} – попередній рівень.

Останній метод є най поширеним з огляду на ймовірну природу прогнозів. Вивчаючи зв'язок між залежною змінною (y) та чинниками, що його визначають ($x_1 \dots x_2$), використовують моделі типу $y = f(x_1, x_2 \dots x_n, t)$:

- лінійна - $y = a_0 + a_1t$;
- парабола другого порядку - $y = a_0 + a_1t + a_2t^2$;

- експонента - e^{ft}

Параметр a_1 у лінійній функції відображає приріст, у експоненті – стабільний темп приросту, у параболі – початковий абсолютний приріст; параметр a_2 в параболі – прискорення. У всіх цих функціях t – порядковий номер періоду, a_0 – рівень ряду за $t=0$.

Для визначення придатності трендових функцій використовують середню квадратичну похибку:

$$S_{\varepsilon} = \sqrt{\frac{1}{n-m-1} \sum_{t=1}^n (Y_t - y_t)^2} \quad S_{\varepsilon} = \sqrt{\frac{1}{n-m-1} \sum_{t=1}^n (Y_t - y_t)^2}$$

де, n – кількість членів динамічного ряду;

m – кількість параметрів функцій;

Y_t – члени емпіричного ряду;

y_t – члени теоретичного ряду, обчисленого за рівнянням тренду.

Моделювання розвитку передбачає якісну однорідність динамічного ряду. Як метод прогнозування широко використовують екстраполяцію тренду. Функцією бази екстраполяції Y_t та періоду прогнозування K є рівень, що прогнозується (Y_{t+K}):

$$Y_{t+K} \pm t_{1-\alpha} S_p \quad Y_{t+K} \pm t_{1-\alpha} S_p$$

де, $t_{1-\alpha}$ – довірчий коефіцієнт для ймовірності $1 - \alpha$ (за $P = 0,683$ $t_{1-\alpha} = 1$, за $P = 0,954$ $t_{1-\alpha} = 2$, за $P = 0,997$ $t_{1-\alpha} = 3$); S_p – похибки S_{ε} , довжина аналітичного ряду n і періоди прогнозу K :

$$S_p = S \cdot 1 + \dot{m} + \dot{m} + 2K - 1$$

$$S_p = S \cdot 1 + \dot{m} + \dot{m} + 2K - 1$$

; [48].

Проте для розрахунку параметру тренду й прогнозу інтенсивності і тенденцій розвитку недостатньо існуючих статистичних даних.

Розглянемо як змінилася частка особистого страхування у страхова компанія “Альфа страхування” за період з 2014 – 2018 рр (за 9 міс). У 2015 – 2016 роках спостерігался спад у надходженні страхових платежів на 23 % порівняно з попереднім 2014 роком. Збільшення страхових платежів зі страхування від нещасних випадків повертається до попередніх показників вже з 2017 року див. Табл. 2.1.10 [12].

Таблица 2.1.10

	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік (9 міс.)	Всього
Страхові платежі (млн.грн)	86 383 478	20 089 847	48 069 208	87 837 916	115 102 297	357 482 746
Виплати (млн.грн)	563 213	525 222	427 238	843 361	347 374	2 706 407

Відповідно, якщо розглядати частку портфелю, то у тому ж 2015 році вона сягає мінімального показника за аналізуючий період та складає 4%. Тільки у 2015

році повертається до показника 15%. (див. Додаток М). Для порівняння у страховому портфелі УСК “Княжа Вієнна Іншуранс Груп» за підсумками звітнього періоду частка особистого страхування склала 11,6 %. А приріст платежів за особистим страхуванням становив — 34 % [44].

Отже, страхування від нещасних випадків на вітчизняному страховому ринку є дуже розповсюдженим. Майже кожна страхова компанія пропонує для своїх клієнтів доволі широкий спектр програм. Проаналізувавши найпопулярніші програми страхування, можна зробити висновок, що українські компанії намагаються впроваджувати інноваційні та більш цікаві програми страхування або навіть комплексні програми страхування для збільшення своєї клієнтської аудиторії.

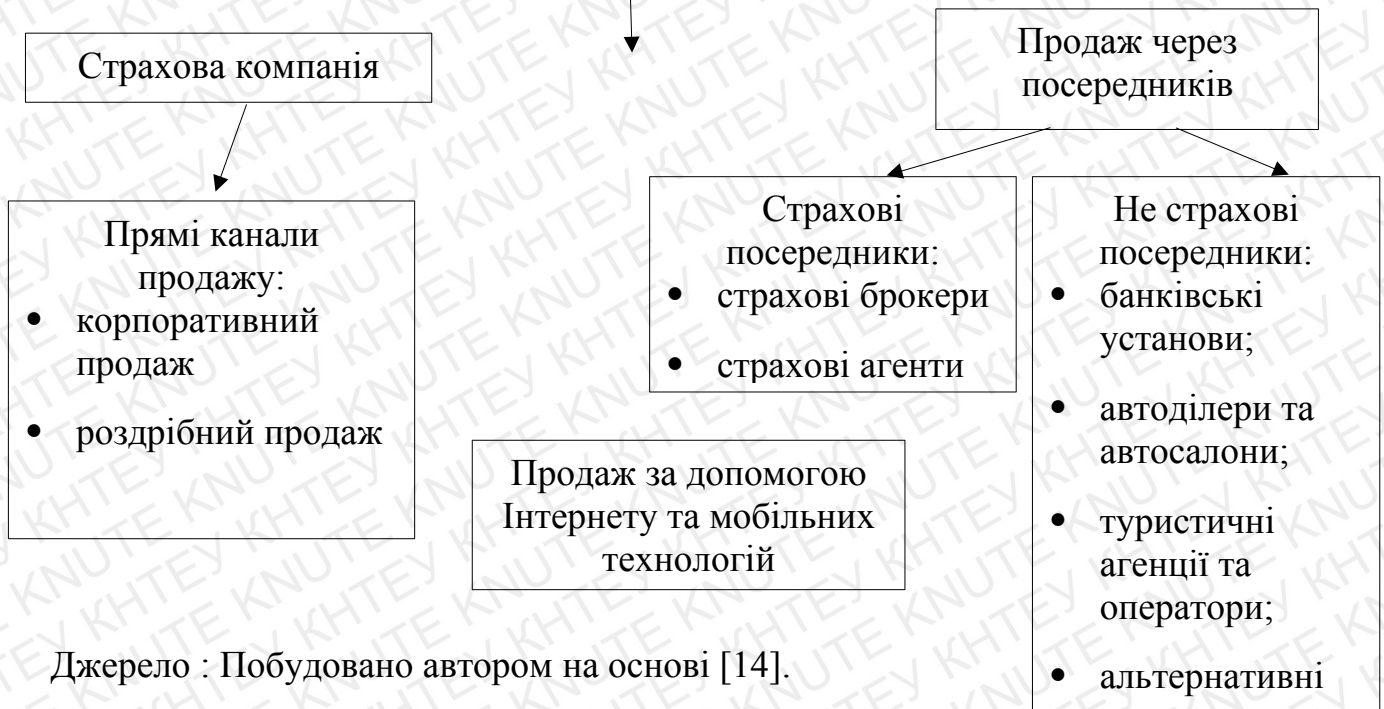
2.2 МОНІТОРИНГ ОСНОВНИХ КАНАЛІВ ПРОДАЖУ СТРАХОВОГО ПРОДУКТУ

Реалізація страхових продуктів має важливе значення для формування належних відносин між страховою компанією і клієнтами. Діяльність страховика із залучення клієнтів до укладання нових договорів страхування називається аквізицією. Виконавцями аквізиції є канали продажу страхових продуктів. Вважається, що аквізиційна діяльність страховика є нормальною, якщо кількість нових договорів страхування перевищує кількість договорів, за якими закінчився строк дії.

Так, у сфері страхового бізнесу під каналом продаж варто розуміти спосіб здійснення комунікації з клієнтом за допомогою якого відбувається реалізація страхових послуг. Класифікацію каналів продажу страхових послуг зображено на рис. 2.2.

Рис. 2.2

**КАНАЛИ ПРОДАЖУ
СТРАХОВИХ ПОСЛУГ**

Джерело : Побудовано автором на основі [14].

Розглянемо й ознайомимося з кожним із каналів детальніше.

1. Канал прямого продажу чи офісний канал продажу страхових продуктів (direct insurance), коли клієнт самостійно приходить до офісу страховика. Такий канал продажу обходиться страховику істотно дешевше, так як в ланцюжку збуту відсутні посередники і клієнт звертається безпосередньо до страховика. Прямий корпоративний канал продаж для страховиків завжди буде одним з основних напрямків бізнесу. Через нього відбувається реалізація основного об'єму послуг для юридичних осіб. Через прямий роздрібний канал продаж реалізація страхових послуг відбувається мало інтенсивно [14, с. 105].
2. Канал продажу через страхових посередників: агентів і брокерів на комісійних засадах. Як правило, страховим агентом виступає фізична особа, що не є штатним співробітником страховика та здійснює реалізацію страхових послуг на підставі відповідного (агентського) договору за певну комісійну винагороду [14, с. 106].
3. Канал продажу через не страхових посередників: банківські установи, туристичні агенції та операторів, альтернативні посередники. Реалізація

послуг страхових компаній здійснюється страховиком за посередництвом організацій, основним профілем діяльності яких не є страхування.

4. Канал продажу страхових продуктів за допомогою Інтернету та мобільних технологій. А саме, ухвалення закону про електронну комерцію відкрило нові можливості онлайн комерції.

Вибір страховиком тих чи інших каналів реалізації своїх послуг на страховому ринку визначається такими основними чинниками: структурою страхового портфеля страховика, рівнем розвитку страхового ринку, ступенем територіальної розгалуженості страхової організації, іміджем страхової компанії, її історією, культурою, традиціями, правовим середовищем, у якому здійснюється страхова діяльність, стратегією страхової компанії (заходами, які має вжити страховик для досягнення своїх цілей), витратами на запровадження даного каналу продажу, оцінкою його ефективності та перспективами застосування в майбутньому; якісними характеристиками самої страхової послуги [25].

Через канал прямих продаж реалізація страхових послуг клієнту здійснюється безпосередньо штатним співробітником страховика без участі будь-яких посередників. Такий продаж є пасивним.

Таблиця 2.2.1

Переваги та недоліки каналу прямого продажу

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none">• повний контроль за процесом продажу, адже усі дії будуть проходити в офісі компанії;• впровадження стандартів обслуговування;• формування лояльної клієнтської бази.	<ul style="list-style-type: none">• високі початкові витрати;• низька мотивація на активне залучення клієнтів;• втрата клієнтів які не згодні приїхати в офіс;• розрахований на нечисленних активних споживачів, які самостійно обирають і купують страхові поліси;• найбільш ефективний відносно

простих і масових страхових продуктів.
--

У разі застосування методу прямого продажу для забезпечення широкого територіального охоплення страхового поля страховики мають створювати відповідну мережу пунктів продажу, а отже, відкривати й утримувати велику кількість філій. Утримання філій означає додаткові витрати, які часто не підкріплюються відповідними доходами з боку філій. В Україні метод прямого продажу є нині переважаючим. Через прямий роздрібний канал продаж реалізація страхових послуг відбувається мало інтенсивно.

Прямий корпоративний канал продаж для страховиків завжди буди одним з основних напрямків бізнесу. Через нього відбувається реалізація основного об'єму послуг для юридичних осіб. Відносна стабільність прямих корпоративних продаж зумовлена розумінням юридичними особами ролі страхування як засобу мінімізації ризиків та критичністю збитків у разі можливої втрати активів.

Напрямок агентських продаж страхових послуг в Україні розвинуто надзвичайно слабо. Через брокерський канал продаж, в основному, реалізуються страхові послуги юридичним особам. Як правило, це крупні договори страхування майна, вантажів, відповідальності, медичного страхування.

Таблиця 2.2.2

Переваги та недоліки агентського каналу продажу страхових послуг

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none">• низькі початкові витрати;• висока мотивація на залучення нових клієнтів;• мобільність у виборі місця зустрічі з клієнтом;• постійний контакт клієнта з одним і тим же представником компанії.	<ul style="list-style-type: none">• високі комісійні;• низька керованість процесу продажу;• при переході агентів в іншу компанію висока ймовірність втрати всього його клієнтського портфелю;• низька кваліфікація агентів висока кількість помилок у договорах

	<p>страхування;</p> <ul style="list-style-type: none"> • орієнтація на прості продукти; • висока ймовірність шахрайства; • ймовірність робота агента одразу.
--	---

На відміну від західних країн, де брокерська діяльність переважає над діяльністю страхових агентів, в Україні ситуація має зворотний бік. У нашій країні існує нестача професійних брокерів, які б виражали інтереси клієнта й займалися пошуком кращої страхової компанії для страхувальника. Серед основних причин такої ситуації слід виділити:

- по-перше, страховий ринок не прозорий і правила на ньому встановлює не споживач страхових послуг;
- по-друге, страхові компанії не зацікавлені в брокерах. Вони, скоріше, потребують агентської мережі, оскільки комісійні, яких вимагає брокер, більше, ніж ті, які можна заплатити агенту, як правило, штатному співробітнику страхової компанії;
- по-третє, сьогодні, у супереч світовій практиці, у більшості випадків брокерські послуги збільшують вартість страхування [18].

Розглянемо та порівняємо, які ж мають переваги та недоліки брокерського каналу продажу страхових послуг.

Таблиця 2.2.3

Переваги та недоліки брокерського каналу продажу страхових послуг

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> • можливість одночасного залучення великого клієнтського портфелю; • присутність там, де немає доступу через інші канали продажу; • економія ресурсів за рахунок спілкування клієнта з професійним посередником; • можливість продажу не тільки 	<ul style="list-style-type: none"> • орієнтація на розмір комісії нав'язування брокером високої комісійної винагороди в обмін на об'єм бізнесу; • низька керованість; • висока не стабільність у довгостроковому періоді; • співпраця одночасно з кількома компаніями;

<p>стандартних, а й складних (відповідно дорогих) продуктів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • диверсифікація продажів. 	<ul style="list-style-type: none"> • велика кількість помилок у договорі страхування; • недостатня юридична захищеність в декількох компаніях; • недостатня юридична незахищеність.
---	--

Проте не дивлячись на велику кількість недоліків реалізація страхових послуг через страхових посередників, на сьогодні є більш ефективною поряд із прямим продажем, оскільки підвищується оперативність укладення договорів страхування без відчутних додаткових витрат. Посередники дають змогу забезпечити широке територіальне охоплення страхового поля, географічно наблизити страхувальника до страховика.

В каналі продажу через не страхових посередників реалізація послуг страхових компаній здійснюється страховиком за посередництвом організацій, основним профілем діяльності яких не є страхування. Канали продажу страхових послуг через не страхових посередників в Україні достатньо різноманітні.

Посередником між страховиком та страхувальником можуть виступати:

- банківські установи;
- туристичні агенції та оператори;
- альтернативні посередники.

Реалізація страхових послуг через мережі туристичних компаній залишається майже єдиним каналом продажу на який економічна ситуація в країні не вплинула кардинальним чином. Через туристичні компанії реалізується страхування медичних витрат громадян, що виїжджають за кордон. Наявність такого полісу є однією з умов отримання візи в більшість країн закордону. У 2013 році виїзний туризм скоротився практично на 40%, порівнянно з 2014 роком, який показав ще більше падіння - 55%. Не дивлячись на відносну стабільність даного каналу продажу треба відзначити невеликі об'єми бізнесу, що він надає страховикам — поліс страхування медичних витрат при подорожі за кордон. Під

альтернативними каналами продаж слід розуміти реалізацію страхових продуктів за посередництвом різноманітних партнерів, шляхом проведення з ними спільних рекламних акцій, використовуючи їхню клієнтську базу. Як правило, ці заходи спрямовані не лише на реалізацію послуг, але й на інформування споживачів, підвищення рівня знання бренду страховика. За цим напрямом продажів працюють зовсім незначна кількість страхових компаній, переважно це ринкові лідери [38].

Сутність цифрового маркетингу полягає у тому, що це сучасний, ефективний інструмент просування торгової марки за допомогою мережі Інтернет. Цифрові канали забезпечують швидке поширення новин та інформації, стають основним засобом реклами та взаємодії з клієнтом. Формування стратегії просування страхової компанії та страхових продуктів за допомогою цифрових каналів – основне завдання цифрового маркетингу, який передбачає активну присутність страхових компаній в соціальних мережах, медіа планування, використання меседжів та вірусного відео для залучення уваги мільйонів людей.

Сьогодні у всьому світі до переваги digital marketing відносять:

- високу інтерактивність – активне залучення споживача у взаємодію з брендом;
- відсутність територіальних обмежень при реалізації маркетингових ідей;
- легкість доступу до ресурсу (web-і war-ресурси);
- можливість оперативної оцінки заходів кампанії та управління подіями в режимі реального часу;

Також перевагою digital marketing є розробка відповідних платформ, які розробляють нові технології, з підвищеною надійністю у порівнянні з технологіями для персонального використання. Як професійні системи для телевізійної трансляції, нові технології дозволяють розповсюджувати контент по всьому світу і стабільного його відтворювати протягом тривалого часу.

Отже, канали продажу страхових продуктів відіграють важливу роль у функціонуванні страхового ринку, а через них – у розвитку ринкової економіки, їх економічне призначення полягає в забезпеченні страховикам і страхувальникам максимально сприятливих умов для їх успішного функціонування. Усі канали мають як переваги, так і недоліки при їх використанні. Тому виділяти якийсь окремий канал як найкращий варіант для просування страхового продукту не можна. Інфраструктурні канали страхового ринку забезпечують просування та продаж страхових продуктів, спрощуючи відносини між страховиком і страхувальником. Проте, кожен із розглянутих каналів збуту більш чи менш відповідає вимогам окремих груп споживачів, а також може краще або гірше обслуговувати різні групи ризиків, які можна поділити за ознаками активності, вартості, можливості надання додаткових послуг, а також глибини опрацювання ризиків й аналізу страхових подій. Сучасна ефективна система збуту страхових послуг повинна бути чітко орієнтована на певні групи споживачів і найефективніші канали доступу до них. Також ефективність державного регулювання у сфері страхування багато в чому залежить від створення оптимальної системи страхового захисту на базі раціонального використання можливостей і переваг як обов'язкового, так і добровільного страхування.

Необхідно розробляти концептуальні основи формування комплексної системи страхування від нещасних випадків на виробництві, що має включати обов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань і страхування від нещасних випадків на виробництві, що провадиться страховими компаніями на комерційній основі. Запропонована комплексна система страхування від нещасних випадків на виробництві базується на таких основних засадах: обов'язкове комерційне страхування від нещасних випадків на виробництві має застосовуватися для категорій працюючих, діяльність яких пов'язана з підвищеним професійним ризиком; оптимальне поєднання комерційного і державного соціально-орієнтованого страхування в системі обов'язкового страхування від нещасних випадків на виробництві й професійних захворювань

сприятиме зниженню рівня страхових тарифів та адміністративних витрат, підвищенню якості страхових послуг.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ В УКРАЇНІ

3.1 ПРОБЛЕМИ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Розвиток страхового ринку і використання його в інтересах сталого розвитку національної економіки в умовах її інтеграції у світове економічне господарство та посилення процесів глобалізації є важливим компонентом національної безпеки країни. Аналіз показників діяльності страхування від нещасних випадків свідчить про наявність позитивної тенденції поступового зростання його обсягів, однак на сьогодні цей вид страхування недостатньо розвинутий для того, щоб відігравати належну роль у розвитку національної економіки. Загострення уваги до економічних аспектів страхування від нещасних

випадків і професійних захворювань пов'язане зі зростаючою актуальністю питання збереження трудових ресурсів [24].

Загалом же обсяги виплат з Фонду постраждалим від нещасних випадків на виробництві протягом 2011-2012 років зростали. Так, вони збільшилися з 3 700 млн грн у 2011 р. до 4748,7 млн грн у 2012 р., темп приросту – 28,2% [11]. За 2017-2018 роки данні відсутні. Таке зростання свідчить, передусім, про збільшення кількості постраждалих, яким необхідно здійснювати довгострокові виплати. Підвищення ефективності системи страхування від нещасних випадків потребує збільшення витрат на проведення конструктивних заходів щодо зменшення ризику нещасного випадку та захворюваності на виробництві [30].

У сучасних умовах господарювання в Україні попри низку економічних проблем досить гостро постали й питання соціального захисту населення, зокрема у захисті при настанні різного роду нещасних випадків. Механізмом вирішення таких проблем є побудова ефективної системи державного соціального страхування та створення умов для розвитку добровільного особистого страхування. Причиною гальмування розвитку обов'язкового страхування від нещасних випадків є внутрішньодержавні юридичні, економічні та політичні трансформації. Впорядкування системи особистого страхування в Україні потребує радикальних кроків а саме психологічного та менталітетного переосмислення населенням актуальності значості страхування від нещасних випадків [39].

Обов'язковою умовою розвитку ринку особистого страхування в Україні в умовах інтеграції нашої держави у європейське співтовариство та посилення процесів глобалізації, є зміна його діяльності відповідно до європейських стандартів. Для подальшого розвитку вітчизняного страхового ринку необхідний збалансований розвиток обов'язкових і добровільних видів страхування. Для цього треба встановити основи обов'язкового страхування, до яких входять принципи і вимоги до його здійснення, посилити контроль за проведенням обов'язкового державного страхування і страхування, що здійснюється із

залученням бюджетних коштів [16].

Аналіз вітчизняного ринку зі страхування від нещасних випадків дозволяє визначити основні проблеми, які стримують його розвиток та перешкоджають його наближення до міжнародних стандартів.

1. Необхідність удосконалення механізмів державного регулювання діяльності страхових компаній у вигляді політики обмежень (встановлення правил розміщення страхових резервів, визначення розміру статутного капіталу, встановленні обґрунтованих тарифів на страхові продукти), з метою уникнення концентрації страхового ринку, і, як наслідок, високої вартості страхових полісів.
2. Питання захисту прав споживачів страхових послуг, що для успішного розвитку ринку необхідно сприяти прийняттю ключових законопроектів у сфері страхування, зокрема, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення захисту прав споживачів фінансових послуг».
3. Відсутні системи досудового розв'язання спорів та гарантування страхових виплат власникам полісів страхування.
4. Орієнтація на інновації є критичним важливою для майбутнього успіху страхової компанії. Це один із важливих принципів маркетингу в страхуванні, який має охоплювати всі сфери страхової діяльності: від укладання договорів страхування до пошуку нових сфер інвестування і сучасних методів корпоративного управління.
5. Вироблення й формалізація рішень із підвищенням ефективності управління продажами у компанії, розроблення стратегічних напрямків розвитку у сфері продажу й його управління.
6. Відсутність потрібної нормативно-правової бази, чітких пояснень сутності, особливостей страхування від нещасних випадків. Неналежним чином розкриті особливості економічної сутності страхування від нещасних випадків та ризиків, які воно покриває.

7. Додаткового вивчення потребують фактори, що впливають на розвиток страхування від нещасних випадків. Недостатній рівень інформаційної відкритості страхового ринку, низький рівень «проінформованості» населення.

8. Низький рівень соціального забезпечення й рівня добробуту більшої частини населення.

Необхідні пошуки механізмів підвищення ефективності даного виду страхування. Необхідними є пошук альтернативних шляхів для сприяння підвищення впевненості в своїй захищеності працюючих громадян та підвищення рівня забезпеченості потерпілих від нещасних випадків (членів їх сімей) [11].

Однією із новинок у страхуванні є впровадження Allianz впровадив машинного андеррайтингу великих корпоративних клієнтів по ДМС. Робота системи на основі машинного навчання заснована на аналізі даних, накопичених за кілька років, і використанні максимальної кількості ознак страхового випадку. На відміну від експертних систем, що вимагають заздалегідь чітко сформульованих правил, машинне навчання має на увазі аналіз історичних результатів експертизи і пошук неявних закономірностей.

Використання алгоритмів машинного навчання дозволяє нам не тільки з високою точністю визначати тарифи для клієнтів, але і швидше здійснювати розрахунки з клініками через більш оперативної обробки рахунків [30]. Для підняття статусу страхування як механізму соціального захисту, слід розраховувати страхові суми, виходячи з того, що виплата має бути реальною допомогою, для чого серйозніше підійти до питання розрахунку тарифів на підставі повної та достовірної статистики.

Отже, страхування від нещасних випадків є важливим механізмом соціального захисту населення, який, доповнюючи державне соціальне страхування, дозволяє вирішити низку проблем не збільшуючи при цьому навантаження на державний бюджет. Однак активізація розвитку цієї галузі страхування неможлива без виваженої державної політики на страховому ринку, підвищення якості страхових послуг, відпрацювання механізму захисту прав

споживачів страхових продуктів тощо. Не менш важливим методом стимулювання розвитку особистого страхування стане проведення стимулюючої податкової політики з боку держави.

3.2 МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ В ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Страхування, а особливо страхування від нещасних випадків, в сучасному суспільстві відіграє велику роль у функціонуванні економіки та підтримці життєвого рівня населення. Тому в країнах Західної Європи, США та Японії страхування життя - найпопулярніший вид, його частка на ринку - від 60 % до 80 % [21]. У розвинених країнах найбільш широко поширена державно приватна система страхування. Наявність точних статистичних даних про нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання є найбільш важливим фактором при проведенні актуарних розрахунків [46].

Таблиця 3.2.1

**Моделі участі державного (публічного) і приватного (недержавного)
страхування від нещасних випадків в окремих провідних країнах**

№	Країна	Моделі здійснення страхування від нещасних випадків.
1	Німеччина	Поєднання публічного (охоплення страховим захистом зайнятих осіб, студентів, вчених) та приватного (обов'язкового) страхування від нещасних випадків.
2	Великобританія	Публічна (для працюючого населення через державне соціальне страхування).
3	США	Приватна (для працюючого населення, компенсації працівникам).
4	Швеція	Поєднання публічної (для категорій працюючого населення) та приватної (для працюючого населення).

Досвід реалізації концепції державно приватного партнерства провідних європейських країн, свідчить про його використання у якості дієвого інструменту економічного і соціального розвитку на основі ефективної взаємодії державного і приватного секторів [47]. Найбільш перспективною, з точки зору надання всієї повноти страхового захисту, представляється в розвинених країнах альтернатива обов'язкової державної системи — недержавне страхування від нещасних випадків.

Розглядаючи поєднання страхових ознак державного страхування і недержавного страхування від нещасних випадків, виявляється, що частина продукту системи державного соціального страхування має нестрахові ознаки [48].

Наприклад, у такій галузі особистого страхування як страхування життя, страхувальникам Німеччини пропонується набір страхових продуктів, який здатний забезпечити фінансову підтримку страхувальників на випадок втрати ними працездатності. До того ж існують як основні, так і додаткові страхові продукти в контексті страхування від соціальних ризиків. При цьому в деяких випадках існує можливість звільнення від обов'язкових видів страхування через укладення договорів добровільного страхування. До таких випадків належать, у тому числі і такі види страхування як добровільне страхування від нещасних випадків, страхування на випадок потреби у догляді в результаті хвороби, інвалідності та старості [49]. У країнах з приватним страхуванням це страхування повністю фінансується за рахунок роботодавців. У деяких країнах, наприклад, у

США система соціального страхування працівників доповнюється обов'язковим страхуванням відповідальності роботодавця за шкоду, заподіяну працівникам у процесі роботи [45].

У Німеччині функціонує, організована державна система страхування від нещасних випадків, створена на базі промислових професійних товариств, а також (як на додаток до неї) недержавних (приватних) страхових компаній. Державна система професійного страхування включає промислові професійні товариства, управління якими здійснюється соціальними партнерами представниками об'єднань роботодавців та представниками об'єднань профспілок, що виражають волю робітників. Товариства спеціалізуються по галузям виробництва. Кожне з товариств забезпечує реалізацію комплексу завдань щодо попередження страхових випадків, реабілітації постраждалих з поверненням до трудової діяльності та забезпечення індивідуальної компенсації за заподіяний збиток здоров'ю. У структурі системи товариств функціонує цілий ряд спеціалізованих організацій. Найважливішою з них є об'єднання промислових товариств професійного страхування (HVBG), яке створене з метою вирішення загальних для всіх товариств завдань [3]. Існує обов'язок кожного підприємця піклуватися про безпеку і здоров'я своїх працівників на робочому місці. Таким чином, підприємці за допомогою товариств отримують у своє розпорядження сучасну й ефективну систему страхування від нещасних випадків. У разі заподіяння шкоди здоров'ю працівника, товариства беруть на себе відповідальність за підприємця. Тобто страхування від нещасних випадків організовано також через відповідальність роботодавця за шкоду, завдану працівникам внаслідок нещасних випадків.

У Великобританії внесок на страхування від нещасних випадків на виробництві є частиною платежу в систему Національного страхування (National Insurance). Структура фінансування системи соціального захисту у Великобританії визначається поділом цієї системи на охорону здоров'я і соціальне страхування, яке фінансується за рахунок страхових внесків найманих працівників і роботодавців. Повністю за рахунок загальних податків фінансується

страхування від нещасних випадків на виробництві, а також допомога сім'ям. Таким чином, характерною особливістю британської державної системи соціального захисту є те, що вона не передбачає існування окремих страхових внесків, призначених для підтримки конкретних страхових програм. Усі витрати на фінансування цих програм покриваються за рахунок єдиного соціального внеску, надходження від якого спрямовуються на потреби певної галузі соціального страхування [49].

У Сполучених Штатах Америки (США) діє інший принцип: "Допомога має бути виплачено потерпілому, незалежно від факту наявності або відсутності його власної провини". Це правило робить відповідальність роботодавця необмеженою. Оскільки має на увазі, що "роботодавець, незалежно від вини працівника, у кожному разі несе відповідальність за виплату допомоги встановленого розміру, але при цьому він звільняється від будь яких судових переслідувань за халатність". Система соціального страхування США фінансується за рахунок обов'язкових та добровільних страхових внесків та федерального бюджету. Держава відповідає за підтримання мінімального рівня допомоги, а також за її широку доступність. Державне соціальне страхування забезпечує майже все населення пенсіями по старості, інвалідності (пов'язаних з виробничим травматизмом), у разі смерті годувальника, а також надає медичну допомогу літнім людям та інвалідам [50].

У Швеції, наприклад, діє розгалужена система страхування для працівників, що включає 4 основні напрями:

- індивідуальне (приватне) страхування;
- групове страхування (спортсмени та інші категорії з переважанням колективного характеру праці);
- страхування за допомогою колективних договорів;
- обов'язкове соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Відмінності адміністративних витрат за вказаними видами страхування обумовлені комплексом витрат по їх здійсненню. Обов'язкове соціальне страхування від нещасних випадків

на виробництві та професійних захворювань здійснює Національна рада соціального страхування Швеції [46].

Суб'єктам такого виду соціального страхування (від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань) є все зайняте населення Швеції, тобто працівники, роботодавці, самозайняті, учні системи середньої та вищої професії.

У розвинених країнах останніми роками з метою стримування витрат на виплату соціальних допомог, уряди звужують цільові сегменти громадян-отримувачів виплат на користь бідних верств населення (лише нужденні люди з низькими доходами та малими заощадженнями мають право отримувати державну допомогу) [47]. Перерозподільний ефект соціального страхування при цьому посилюється. Вважається, що більш заможні верстви населення зобов'язані по-перше, субсидувати громадян, що перебувають у гіршому матеріальному становищі; по-друге, забезпечувати свій власний страховий захист від соціальних ризиків лише через приватний сектор страхування. Проте існують думки, що підтримка тими верствами населення, доходи яких пере розподіляються на користь інших, при надмірних елементах перерозподілу може стати неприйнятною. У зв'язку із цим, уряди певних країн приймають альтернативні рішення про доповнення до програм соціального страхування приватним обов'язковим страхуванням [3].

Аналіз організації страхування від нещасних випадків у провідних зарубіжних країнах свідчить про його здійснення поза державною соціальною формою. Разом з тим його реалізація має ряд особливостей, що зумовлені відмінними цілями, що переслідують державний та недержавний (приватний) сектори. Так, приватний партнер має на меті отримання фінансово економічних переваг, а вже потім враховує переваги розширення соціального захисту. Натомість, основна мета держави, як партнера, пов'язана із створенням та реалізацією системи страхування від нещасних випадків, яка б гарантувала максимальний соціальний захист від настання соціальних ризиків зумовлених нещасними випадками. У зв'язку з цим, страховими компаніями, пропонується

широкий спектр програм, які передбачають широкий набір страхових гарантій і досить високий розмір страхового забезпечення [10].

Вивчаючи досвід провідних країн світу щодо організаційних аспектів проведення страхування від нещасних випадків, що конкретизують умови його здійснення вказує, на те що у світі, страхування від нещасних може здійснюватися в рамках як держ- жавної системи соціального страхування від нещасних випадків, за якою відповідальність за управління даним видом страхування несе уповноважений державний орган; системи участі приватних страхових компаній (державно-приватна система страхування), при якій роботодавці купують «страхові пакети» у приватних страхових компаній; приватної системи страхування, заснованої на відповідальності роботодавця, при якій роботодавці відшко- довують безпосередньо постраждалим особам та їх сім'ям шкоду, заподіяну в результаті нещасного випадку [46].

На жаль, в Україні рівень державних виплат порівняно з рівнем середнього заробітку зменшується. Тому виникає необхідність у пошуку ефективних важелів механізму системи страхування від нещасних випадків та управлінні ними, з метою компенсації шкоди постраждалим, у таких умовах роль різноманітних програм добровільного страхування, які розробляють та пропонують страхові компанії продовжує зростати.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У дипломній роботі на основі комплексного дослідження проведено дослідження і узагальнення проблеми, що полягає у визначенні сутності страхування від нещасних випадків в Україні та особливостей його розвитку у сучасних умовах. У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд висновків та пропозицій.

1. Проблеми із забезпечення страхового захисту в цілому та страхового захисту від нещасних випадків зокрема, виходять на перший план і набувають високу суспільну значимість. Ці проблеми актуальні, оскільки є об'єктивна необхідність у страхуванні від нещасних випадків. По Україні, ця підгалузь страхування ще не дотатньо розвинена й існує значний потенціал її зростання. Найважливішим у цьому процесі є збереження довіри страхувальників до страхових компаній. Про позитивні тенденції розвитку свідчить суттєве зростання страхових компаній, які пропонують укладання договорів страхування від нещасних випадків.

2. Ефективність державного регулювання у сфері страхування багато в чому залежить від створення оптимальної системи страхового захисту на базі раціонального використання можливостей і переваг як обов'язкового, так і добровільного страхування. Або впровадження та розвиток комплексної системи страхування від нещасних випадків, що формується приблизно із трьох рівнозначних джерел, до яких належать: державні виплати, корпоративна захищеність, та добровільне страхування.
3. Для підняття статусу страхування як механізму соціального захисту, слід розраховувати страхові суми, виходячи з того, що виплата має бути реальною допомогою, для чого серйозніше підійти до питання розрахунку тарифів на підставі повної та достовірної статистики. Виникнення необхідності в переході до диференційованих страхових тарифів та посилення економічних важелів при їх встановленні.
4. Підвищення ролі результативної співпраці страховика із асистуючою компанією, що має особливо важливе значення при страхуванні від нещасних випадків туристів, які виїжджають в іншу країну.
5. Розробляти комплексні страхові програми та інформувати страхувальників про цінності нових продуктів та послуг. Розробка страховиками, які надають послуги зі страхування від нещасних випадків стратегії взаємодії з клієнтами в епоху нових технологій із орієнтацією на перехід від фокуса на продукт до фокусу клієнта. Орієнтація на інновації є критичним важливою.
6. Важливим є вивчення досвіду розвинутих країн. Так, напрацьовані країнами підходи до управління системою страхування від нещасних випадків свідчать про різний ступінь участі держави, найманих працівників, роботодавців і недержавних страхових структур (приватних страховиків) у забезпеченні соціальним захистом своїх громадян.
7. Аналізуючи активне користування різними гаджетами практично всіма верствами населення у повсякденному житті, доцільно: при укладанні

договорів страхування та при повідомленні про страховий випадок застосовувати чат-ботів. Та впроваджувати електронні поліси для виїжджаючих за кордон. можливість швидкого оформлення полісу без візиту до страхової компанії.

Отже, страхування від нещасних випадків на вітчизняному страховому ринку є дуже розповсюдженим. Майже кожна страхова компанія пропонує для своїх клієнтів доволі широкий спектр програм. Проаналізувавши найпопулярніші програми страхування, можна зробити висновок, що українські компанії намагаються впроваджувати інноваційні та більш цікаві програми страхування або навіть комплексні програми страхування для збільшення своєї клієнтської аудиторії. Таким чином, упорядкування системи особистого страхування в Україні потребує радикальних кроків до психологічного переосмислення населенням та зміни менталітету щодо актуальності, необхідності та віри у захист

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 №85/96-ВР
2. Закон України від 23 вересня 1999 року (у редакції від 27.09.2018 року), “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”.
3. Алпатов А.А., Пушкин А.В., Джапаридзе Р.М., Державно-приватне партнерство. Механізми реалізації, М.: 2010. – 230 с.
4. Архіпов А.П., Социальное страхование: навч. посіб. / М.: Юрайт, 2018 — 301 с.
5. Базилевич В.Д., Страхування: підручник - Київ: Знання, 2008 – 1019 с.
6. Бурбело О.А., Заєць О.М., Розслідування страхових випадків в Україні: [монографія] / Л.: РВВ ЛДУВС ім. Є. О. Дідоренка, 2012. –264 с.
7. Вовчак О.Д., Страхування: Навч. посіб. – Л.: Новий Світ, 2011 – 391 с.

8. Вовчак О.Д., Завійська О.І., Страхові послуги: навч. посіб. - Л.: В-во «Компакт-ЛВ», 2005. – 670 с.
9. Гарматій Т.Г., Проблеми розвитку страхового ринку України. Банківська справа, Т.: Економічна думка 2007. – 312 с.
10. Гаманкова О.О., Шимків С.А., Фінансування страхування від нещасних випадків в Україні / Науковий вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Сер. Економіка. - 2016. – 170 с.
11. Гаманкова О. Шимків О. Тенденції розвитку соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань в Україні// Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка . 2014. № 156. 22 с.
12. Герасименко С.С. Статистика : навчальний підручник- К. : 2002. – 467 с.
13. Говорушко Т.А., Страхові послуги. Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2011 – 376 с.
14. Говорушко Т.А., Страхові послуги // 2-ге видання перероблене і доповнене // К.: Центр учбової літератури, 2011. – 374 с.
15. Дема Д.І., Віленчук О.М., Демянюк І.В., Страхові послуги. Підручник. – К.: Алерта 2017. – 526 с.
16. Долгошея Н.О., Страхування: Навч.посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2010. – 318 с.
17. Залетов О.М., Оцінка реального сектору страхування України і його тенденцій в 2007—2008 роках // Страхова справа. — № 2(30). — 2008. — С. 33—36.
18. Зубец А.Н., Маркетинговые исследования страхового рынка / А. Н. Зубец. - М. : Центр экономики и маркетинга, 2010. – 380 с.
19. Казанцев С.К., Основы страхования: Учебное пособ. – Е.: ИПК УГТУ, 1998. – 101 с.

20. Клапків М.С., Клапків Ю.М., Витоки національного страхового ринку України: Монографія. – Т.: Карб-бланш, 2003. – 167 с.
21. Лисенко С.І. Чинники розвитку і прогностичні тенденції страхового бізнесу в Росії / Фінанси і кредит. - 2007. - № 4. – 178 с.
22. Ляшкевич П.А., Туризм в Україні. Сучасний стан та пріоритети розвитку. – 2014. – 178 с.
23. Мазаракі А.А., Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку : [монографія] / [за заг. ред. А. А. Мазаракі]. – Київський. : Нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 460 с.
24. Нікіфоров П. Фінансові аспекти удосконалення соціального страхування від нещасних випадків на виробництві. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2008. – №106. – 16 с.
25. Осадець С.С., Артюх Т.М., Гаманкова О.О. та ін.; - Страхові послуги : підручник / - К. : КНЕУ, 2007. – 464 с.
26. Травматизм на виробництві в Україні: національний профіль протягом 2009—2013 рр. (Інформаційно аналітична профспілкорова доповідь) / Федерація професійних спілок України. — К.: 2014 р. — 52 с.
27. Підсумки діяльності страхових компаній у 2018 році. URL: <https://forinsurer.com/stat>
28. Підсумки страхового ринку України за 9 місяців 2017 року, Журнал Insurance TOP №4 (60) 2017, URL: https://forinsurer.com/insurancetop_60
29. Ротова Т.А. Страхування. Навч. посібн. 2-ге вид. перероблене та доповнене. К.: КНТЕУ. 2006 – 400 с.
30. Слюсаренко К.В. Напрямки удосконалення організації та фінансування страхування від нещасних випадків на виробництві. Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка-2011. – Спецвипуск 33. Частина 2. 253 с.

31. Статистичний аналіз ринку страхових послуг. URL: <http://expres.ua/news/2017/10/05/265404-turyzm-ukrayini-kudy-yidut-naybilshe-napryamy-potribno-rozvyvaty>.
32. Рейтинг страхових компаній: туристичне страхування. URL: <https://minfin.com.ua/ua/insurance/rating/tourist/2017-06-30/>
33. Постанова Про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті від 6.05.2001. Офіційний сайт Верховної Ради України, URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/155-93-п>
34. Постанова від 14 серпня 1996 року N 959. Кабінету міністрів України. Про затвердження положення Про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=002HYD6298>
35. Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань за 2017 рік. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України, URL: <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/publish/article/954522>
36. Підсумки страхового ринку України за 2017 рік. Журнал Insurance TOP №4 (60) 2017. URL: <https://forinsurer.com/files/file00634.pdf>
37. Офіційний сайт Страхової компанії «Вусо» URL: [https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%20001-02%20\(Зміни%20№%201\)%20\(діють%20з%2002.08.2016%20р.\).pdf](https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%20001-02%20(Зміни%20№%201)%20(діють%20з%2002.08.2016%20р.).pdf)
38. Огляд ринку. Туризм-2016: дешево і швидко. URL: <http://www.companion.ua/articles/content?id=303745>
39. Впорядкування системи особистого страхування в Україні, URL: <http://forinsurer.com/public/15/09/11/4728>
40. Офіційний сайт СК АХА Страхування. Розділ: “Ліцензії” URL: <https://aha-ukraine.com/company/aha-in-ukraine/>
41. Страхування в карате. Статистика, ризики та фактори, що впливають на тариф URL: <https://forinsurer.com/public/17/01/19/4768>

42. Рейтинг страхових компаній. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
43. Allianz впровадив машинне навчання в процес медекспертизи і андеррайтинг великих корпоративних клієнтів по ДМС, URL: <https://forinsurer.com/news/18/10/23/36339>
44. Новини компанії УСК Княжа Вієнна Іншуранс Груп за 2017 рік URL: http://kniazha.ua/ua/press_centr/news_company/1524385654/
45. Офіційний сайт СК Альфа Страхування. Розділ новини. <https://alfaic.ua>
46. Keeping healthy in emerging markets: insurance can help. (2015) Swiss Re. Sigma. No1 (2015), available at: URL: http://media.swissre.com/documents/sigma1_2015_en.pdf
47. Renda A., Schrefler L. Public Private Partnerships: Models and Trends in the European Union // The European Parliament. No5. 2006. 161 P.
48. Atkinson T. Public Economics and the Economic Public // European Economic Review. Pre sidential Address to the European Economic Association. No 34. 1990. 132 p.
49. Swiss Re. Sigma. No1 (2015), available at: URL: http://media.swissre.com/documents/sigma1_2015_en.pdf
50. Gonald Girunig and Pamela Hall An introduction to rating casualty business. Corporate communications, reinsurance and risk division. — Zurich: Swiss Re, 2014. —27 P.

ДОДАТКИ

Додаток А

Перелік видів обов'язкового страхування, які здійснюються (або мають здійснюватися) в Україні
<ul style="list-style-type: none">• медичне страхування;<ul style="list-style-type: none">• особисте страхування медичних і фармацевтичних працівників (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України) на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків;
<ul style="list-style-type: none">• особисте страхування працівників відомчої (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України) та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд);
<ul style="list-style-type: none">• страхування спортсменів вищих категорій;
<ul style="list-style-type: none">• страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини;
<ul style="list-style-type: none">• особисте страхування від нещасних випадків на транспорті;
<ul style="list-style-type: none">• авіаційне страхування цивільної авіації;
<ul style="list-style-type: none">• страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів;
<ul style="list-style-type: none">• страхування працівників (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України), які беруть участь у наданні психіатричної допомоги, в тому числі здійснюють догляд за особами, які страждають на психічні розлади.

Джерело: Офіційний сайт Фонду соціального страхування України,
[Електронний ресурс] – Режим доступу

Додаток Б

Категорії застрахованих осіб по пакету «СПОРТ».

<u>Категорія I</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • крокет; • гольф; • більярд; • настільний теніс; • шахи; • шашки; • спортивні танці; 	<ul style="list-style-type: none"> • теніс; • плавання (крім підводного); • художня гімнастика; • легка атлетика (окрім метання молота, стрибків у висоту з жоржиною); • бадмінтон;
<u>Категорія II</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • стрільба из лука; • стрільба кульова; • стрільба стендова; • метання молота; • стрибки в висоту з жердиною; • велоспорт (крім маунтинбайку); • кінний спорт (крім скачок); • волейбол; • хокей на траві; 	<ul style="list-style-type: none"> • біатлон; • стрибки в воду; • бейсбол; • баскетбол; • гандбол; • американський футбол; • скачки; • поло; • підводне плавання;
<u>Категорія III</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • спортивні види єдиноборств; • спортивна акробатика; • гірськолижний спорт; • футбол; • хокей з шайбою; • спортивна гімнастика; 	<ul style="list-style-type: none"> • регбі; • лижний спорт; • санний спорт; • гандбол; • т.д. горнолыжный спорт;
<u>Категорія IV</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • екстремальні види єдиноборств; • повно контактні єдиноборства, що класифікуються як "бої без правил" (такі як до-1, муайтай і т.д.); • маунтінбайк, автотоспорт; • рафтинг; • дайвінг; • альпінізм; 	<ul style="list-style-type: none"> • скелелазіння; • дельтапланізм; • підводні і підземні види спорту; • фрістайл; • повітряні види спорту; • стрибки з трампліну; • та ін. екстремальні види спорту.

Джерело: Офіційний сайт Страхової компанії «Вусо» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%2001-02%20\(Зміни%20№%201\)%20\(діють%20з%2002.08.2016%20р.\).pdf](https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%2001-02%20(Зміни%20№%201)%20(діють%20з%2002.08.2016%20р.).pdf)

Додаток В

Категорії застрахованих осіб по пакету «СТАНДАРТ».

Категорія I

1. офісні працівники, фахівці, клерки та інші працівники не зайняті фізичною працею і водінням;
2. побутове обслуговування населення;
3. вихователі і педагоги;
4. учні та викладацький склад вищих навчальних закладів;
5. бібліотекарі;

6. прибиральниці;
7. працівники громадського харчування;
8. домогосподарки
9. і інші, які можуть бути прирівняні до цього класу.

Категорія II

1. керівники комерційних підприємств, організацій і установ, підприємці;
2. річкове і озерне судноплавство - вся команда судів;
3. працівники на вагоноремонтних, вагонобудівних заводах;
4. працівники легкої промисловості;
5. працівники харчової промисловості;
6. робочі - вантажники;
7. кінні заводи (весь персонал);
8. кустарний промисел;
9. наладчики, слюсарі;
10. рибальство відповідного напрямку підготовки (на річках і озерах);
11. роботи земляні, асфальтобітумної, кам'яні, бетонні, залізобетонні, столярні, штукатурні, ліпні, малярні, скляні та ін. ;
12. фермери та інші сільгосп. працівники;
13. кондуктори і контролери автобусів і тролейбусів;
14. токарі, фрезерувальники, електрики;
15. лікарі та лаборанти;
16. працівники торгівлі.
17. морське і океанське судноплавство (команда судів);
18. водії легкових і вантажних автомашин, автобусів, тролейбусів, таксі, мотоциклів, моторолерів;
19. стивідори, сюрвеєри, тальман, докери в порту;
20. машиністи тепловозів і електровозів, а також електропоїздів в метро, зчіплювачі вагонів, башмаки їх помічники, кочегари, складачі поїздів, оглядачі вагонів;

21. бульдозеристи;
22. газосховища, газо експлуатація (обслуговуючий персонал);
23. обслуговування водолазних робіт на річках та озерах;
24. газо-, електрозварники;
25. роботи з видобутку на поверхні, крім торфу;
26. випал руд, збагачення вугілля і руд;
27. водії грейдера, екскаваторники;
28. дробильное виробництво;
29. ковалі;
30. лісозаготівля, лісопилка, транспортування лісу, лісоплав;
31. деревообробка, механічна обробка, робота з лаками і фарбами;
32. ливарне виробництво;
33. робочі залізобетонних і цегляних виробництв;
34. будівельно-монтажні роботи;
35. трактористи;
36. хімічне виробництво;
37. обслуговування електростанцій і електромереж;
38. експедиції;
39. військовослужбовці;
40. полювання професійна;
41. журналісти, кореспонденти, фотокореспонденти;
42. дрессіровщик і ін. Особи, які працюють з дикими тваринами;
43. інфекціоністи лікарів і ветеринари;
44. все працівники санітарно-епідеміологічної станції;
45. і інші, які можуть бути прирівняні до цього класу.

Категорія III

1. охорона і безпека громадського порядку;	11. особи, зайняті у виробництві отруйних вибухових речовин, які беруть участь в їх випробуванні або зберіганні в підготовці і проведенні підіривних робіт;
2. охорона і безпека матеріальних цінностей;	12. гірські і водні рятувальники;
3. особи, які здійснюють інкасацію;	13. пожежні професійні команди - весь склад;
4. охоронці і детективи;	14. китобійні флотилії (команда судів);
5. податкові інспектори, прокурори, судді, міліція тощо	15. кранівники, що працюють на баштових, піднімають, плавучих та ін. Кранах;
6. льотно-який підіймає складу цивільної авіації (пілоти літаків, вертольотів, бортрадисти, штурмани, бортінженери, бортмеханіки, бортпровідники та ін.)	16. професійні полювання, рибальство (на морях і океанах);
7. особовий склад аеродромного обслуговування;	17. висотні роботи на будівництві щогл, заводських труб, стропальники та ін. ;
8. випробувачі водіїв, інженерно-технічні працівники, зайняті на іспиті автомашин;	18. електрики-високовольтнікі;
9. бурильники нафтових і газових щілин, інші працівники нафтових промислів;	19. кесонні і покрівельні роботи;
10. водолази, особи, які обслуговують водолазні роботи на морях, океана	22. і інші, які можуть бути прирівняні до цього класу..
Категорія IV	
діти від 3-х до 16 років (в тому випадку, якщо людина в зазначеному віці працевлаштований, тоді він відноситься до класу 1,2,3 відповідно до обраної професійної діяльності)	

Джерело: Офіційний сайт Страхової компанії «Вусо» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%2001-02%20\(Зміни%20№%201\)%20\(діють%20з%2002.08.2016%20р.\).pdf](https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%2001-02%20(Зміни%20№%201)%20(діють%20з%2002.08.2016%20р.).pdf)

Додаток Г

Туристичні потоки

Рік	Кількість громадян України, які виїжджали за кордон – усього ²	Кількість іноземців, які відвідали Україну – усього ²	Кількість туристів, обслугованих турагентами – усього ³	іноземні туристи	туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон	внутрішні туристи
2000	13422320	6430940	2013998	377871	285353	1350774
2001	14849033	9174166	2175090	416186	271281	1487623
2002	14729444	10516665	2265317	417729	302632	1544956
2003	14794932	12513883	2856983	590641	344 332	1922010
2004	15487571	15629213	1890370	436311	441798	1012261
2005	16453704	17630760	1825649	326389	566942	932318
2006	16875256	18935775	2206498	299125	868228	1039145

2007	1733463	23122157	2863820	7245	336049	2155316
2008	1549857	25449078	3041655	372752	1282023	1386880
2009	1533399	20798342	2290097	282287	913640	1094170
2010	1718004	21203327	2280757	335835	1295623	649299
2011	1977313	21415296	2199977	234271	1250068	715638
2012	2143286	23012823	3000696	270064	1956662	773970
2013	2376127	24671227	3454316	232311	2519390	702615
2014¹	2243761	12711507	2425089	17070	2085273	322746
2015¹	2314166	12428286	2019576	15159	1647390	357027
2016¹	2466823	13333096	2549606	35071	2060974	453561
2017¹	2643743	14229642	2806426	39605	2289854	476967

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

² Включно з одноденними відвідувачами (за даними Адміністрації Держприкордонслужби України).

³ 2000-2010 за даними Міністерства інфраструктури України, починаючи з 2011 року за даними Держстату.

Джерело:

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/tyr/tyr_u/potoki2006_u.htm

Додаток Д

Перелік страхових пакетів зі страхування туристів від нещасного випадків
СК "ВУСО"

	Пакет L	Пакет XL	Пакет XXL
Медична страховка	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
Франшиза	50 EUR	-	-
Нещасний випадок	1 000 EUR	1 000 EUR	1 000 EUR
Багаж (Страхова сума, яка компенсує витрати, пов'язані з втратою багажу під час перельоту.)	-	100 EUR	200 EUR
Затримка або скасування рейсу	-	50 EUR	100 EUR

<i>(Страхова сума, яка компенсує витрати, пов'язані із затримкою або відміною рейса.)</i>			
<i>Втрата документів (Сума страхової компенсації у разі втрати документів, (паспорта, авіа та з/к квитка))</i>	-	-	100 EUR
<i>Юридична допомога (Якщо трапляється ситуація, яка вимагає консультації юриста, адвоката то СК компенсує витрати в межах страхового ліміту.)</i>	-	-	150 EUR

Джерело: Офіційний сайт Страхової компанії «Вусо» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%2001-02%20\(Зміни%20№%201\)%20\(діють%20з%2002.08.2016%20р.\).pdf](https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%2001-02%20(Зміни%20№%201)%20(діють%20з%2002.08.2016%20р.).pdf)

Додаток Ж

Статья	Характер повреждения	Размер суммы, подлежащей выплате %
Центральная и периферическая нервная система		
1.	Перелом костей черепа:	
	а) перелом наружной пластины костей свода;	5,0
	б) перелом костей свода;	10,0
	в) перелом костей основания;	15,0
	г) перелом костей свода и основания.	25,0
Примечание: при открытых переломах костей черепа дополнительно выплачивается 5 % страховой суммы.		
2.	Внутричерепное кровоизлияние:	
	травматическое а) субарахноидальное кровоизлияние;	15,0

	б) эпидуральное кровоизлияние;	20,0
	в) субдуральное кровоизлияние;	25,0
3.	Повреждение головного мозга:	
	а) сотрясение головного мозга;	5,0
	б) ушиб головного мозга;	15,0
	в) размоложение вещества головного мозга.	50,0
	Примечания:	
	1. Если в связи с черепно-мозговой травмой осуществлялась трепанация черепа, дополнительно выплачивается 10% страховой суммы.	
	2. Если в результате одной черепно-мозговой травмы будут получены повреждения, перечисленные в одной статье, страховая выплата осуществляется по одному из пунктов, в котором учтено самое тяжелое повреждение.	
4.	Повреждение спинного мозга на любом уровне:	
	а) сотрясение;	5,0
	б) ушиб;	10,0
	в) сдавление, полиомиелит;	35,0
	г) частичный разрыв;	60,0
	д) полный разрыв.	100,0
5.	Повреждение шейного, плечевого, поясничного, крестцового сплетений и их нервов:	
	а) травматический плексит;	10,0
	б) частичный разрыв сплетений;	40,0
	в) разрыв сплетений.	75,0
	Примечания:	
	1. При наличии нескольких повреждений сплетений и их нервов страховая выплата осуществляется по одному пункту данной статьи, в котором учтено самое тяжелое повреждение.	
	2. Невралгии, невропатии, возникшие в связи с травмой, не являются основанием для страховой выплаты.	
6.	Периферическое повреждение одного или нескольких черепно-мозговых нервов	10,0
	Примечание: если повреждение черепно-мозговых нервов наступило при переломе основания черепа, страховая выплата осуществляется в соответствии со статьей 1 этого Приложения.	
7.	Травматический неврит на одной конечности (за исключением невритов пальцевых нервов)	
	а) на уровне предплечья или голени;	15,0
	б) на уровне плеча или бедра.	25,0
8.	Повреждение периферических нервов на уровне:	
	а) лучезапястного и голеностопного суставов;	10,0

	б) предплечья и голени;	20,0	
	в) плеча и локтевого сустава, бедра и коленного сустава.	35,0	
	Примечание: повреждение нервов на уровне пальцев стопы и кисти не является основанием для страховой выплаты.		
9.	Случайное острое отравление, асфиксия, поражение электрическим током, атмосферным электричеством, укусы змей, ядовитых насекомых, бешенство, столбняк, ботулизм, клещевой и поствакцинальный энцефалит (при отсутствии данных о поражении конкретных органов):		
	а) при стационарном лечении от 2-х до 6-ти дней;	10,0	
	б) при стационарном лечении от 7-ми до 13-ти дней;	25,0	
	в) при стационарном лечении от 14-ти дней и более.	40,0	
10.	Повреждение нервной системы (травматическое, токсическое, гипоксическое), приведшее к:		
	а) астенический синдром, дистония, энцефалопатия;	5,0	
	б) арахноидит, энцефалит;	20,0	
	в) эпилепсия;	15,0	
	г) монопарез;	10,0	
	д) геми- или парапарез, амнезия;	я15,0	
	е) моноплегия;	25,0	
	ж) тетрапарез, нарушение координации движений, деменция;	45,0	
	з) геми-, пара-, тетраплегия, афазия, декортикация, нарушение функции тазовых органов.	75,0	
Примечание: Страховая выплата в связи с последствиями травмы нервной системы, указанными в этой статье, осуществляется по одному из пунктов, учитывающему самые тяжелые последствия травмы, в случае, когда они установлены лечебно-профилактическим учреждением не ранее трех месяцев с момента наступления травмы и подтверждены документально. При этом страховая выплата осуществляется дополнительно к страховой выплате в связи со страховым случаем, приведшем к повреждению нервной системы. Общая сумма страховой выплаты не может превышать 100% страховой суммы.			
Органы зрения			
11.	Паралич аккомодации одного глаза	7,0	
12.	Гемианопсия (выпадение половины поля	15,0	

	зрения одного глаза), повреждение мышц глазного яблока (травматическое косоглазие, птоз, диплопия).	
	Сужение поля зрения одного глаза:	
13.	а) неконцентрическое;	10,0
	б) концентрическое.	15,0
14.	Пульсирующий экзофтальм одного глаза	20,0
	Повреждения глаза, не повлекшие снижения остроты зрения:	
	а) непроникающее ранение глазного яблока, гифема (кровоизлияние в переднюю камеру глаза);	2,0
	б) проникающее ранение глазного яблока, иридоциклит, хореоретинит, рубцовый трихиаз, заворот века, дефект радужной оболочки, ожоги II-III степени, гемофтальм, смещение хрусталика, немагнитные инородные тела глазного яблока и орбиты, рубцовые изменения оболочек глазного яблока, не повлекшие снижения остроты зрения.	5,0
15.	Примечания:	
	1. Поверхностные инородные тела на оболочках глаза не являются основанием к страховой выплате.	
	2. Ожоги глаза без указания степени, а также ожоги глаза I степени, не приведшие к стойким патологическим изменениям, не являются основанием для страховой выплаты.	
	3. В том случае, если перечисленные в этой статье повреждения приведут к снижению остроты зрения, страховая выплата будет осуществляться в соответствии со статьей 20 этого Приложения. Данная статья при этом не используется.	
	Повреждение слезовыводящих путей одного глаза:	
16.	а) без нарушения функции слезовыводящих путей;	5,0
	б) с нарушением функции слезовыводящих путей.	10,0
17.	Повреждение глаз, ставшее причиной полной потери зрения глаз, имевших до травмы собственную остроту зрения или с коррекцией не ниже 1,0.	100,0
18.	Потеря вследствие травмы глазного яблока слепого глаза	10,0
19.	Перелом орбиты	15,0
20.	Снижение остроты зрения (см. таблицу № 2)	
	Примечания:	
	1. Решение о страховой выплате в связи со снижением вследствие травмы остроты зрения принимается после окончания лечения, но не ранее трех месяцев с момента травмы.	

	<p>2. Если данные об остроте зрения поврежденного глаза до получения травмы отсутствуют, то условно следует считать ее такой же как на неповрежденном глазе. Если острота зрения неповрежденного глаза окажется меньше, чем поврежденного, условно следует считать, что острота зрения поврежденного глаза была равна 1,0.</p> <p>3. Если вследствие травмы были повреждены оба глаза и данные об остроте зрения до травмы отсутствуют, следует условно считать, что острота зрения составляла - 1,0.</p> <p>4. В случае, когда вследствие посттравматического снижения остроты зрения был имплантирован искусственный хрусталик или использована корректирующая линза, страховая выплата осуществляется с учетом остроты зрения до операции.</p>
--	---

Джерело: Офіційний сайт Страхової компанії «Вусо» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%2001-02%20\(Зміни%20№%201\)%20\(діють%20з%2002.08.2016%20р.\).pdf](https://vuso.ua/ua/assets/userfiles/finance/Правила%20№%2001-02%20(Зміни%20№%201)%20(діють%20з%2002.08.2016%20р.).pdf)

Таблиця страхових виплат залежно від характеру пошкодження

Додаток 3

ТОП 10 страхових компаній на ринку добровільного страхування від нещасних випадків за 6 місяців 2018 року

Джерело: журнал «Insurance TOP» №1(61)2018, режим доступу: <https://forinsurer.com>

№	Страхова компанія	Сума страхових платежів, тис.грн.	Питома вага виду в портфелі страховика, %	Приріст страхових платежів, %	Сума стрхових виплат, тис.грн.	Рівень виплат у %	Рівень перестраховання, %
1	КРЕДО	320 880,0	73,48	46,19	75,886,0	23,65	55,70
2	АЛЬФА СТРАХУВАННЯ	70717,5	20,16	88,97	180,5	0,26	0,57
3	УНІКА	22 209,9	1,95	37,32	2 752,3	12,39	3,84
4	PZU УКРАЇНА	22 115,9	3,30	38,38	1415,0	6,40	0,49
5	ДОВІРА ТА ГАРАНТІЯ ЄВРОПЕЙСЬКА	14 16,0	43,52	-8,46	33,0	0,23	0
6	ТУРИСТИЧНЕ СТРАХУВАННЯ	10 085,0	11,68	12,01	139,0	1,38	1,11
7	УНІВЕРСАЛЬНА	8 945,6	2,14	35,53	343,2	3,84	4,66
8	УКРФІНСТРАХ	7 147,7	14,37	49,14	6,5	0,09	10,17
9	ЕКСПРЕС СТРАХУВАННЯ	6 293,5	5,39	81,33	0	0	0,10
10	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	6 078,0	0,68	-37,07	200,0	3,29	

Додаток И

ЗАЯВА НА СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ

1 Повне ім'я, посада і адреса Заявника:

2	Відношення до Застрахованої особи:	
ВСІ ПОДАЛЬШІ ПИТАННЯ ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ЗАСТРАХОВАНОЇ ООБИ		
3	П. І. П. і повна адреса:	
4	Серія та номер паспорта:	
5	Посада (в разі, якщо страхування придбане Вашим роботодавцем) або відношення до Страхувальника (в разі, якщо страхування придбане членом Вашої сім'ї):	
6	Дата народження:	
7	Необхідний період страхування:	
8	Загальна сума, на яку Ви хочете застрахуватися:	
9	Кого б Ви хотіли бачити Вигодонабувачем в разі вашої смерті (ім'я та адреса)	
10	Вкажіть Вашу професію і рід діяльності.	
11	У випадку якщо Ви бажаєте придбати страхове покриття від нещасного випадку на період активного відпочинку, дайте детальну інформацію про рід діяльності, місце Вашого перебування, терміни і т. п.	
12	Якщо Ви подорожуєте як пасажир в правильно ліцензованому літаку, будь ласка повідомте приблизне число очікуваних рейсів і пункти призначення:	
13	Чи страждаєте Ви дефектами слуху або зору: Якщо ТАК, то якою мірою?	ТАК/НІ (Непотрібне закреслити)
14	Чи були у Вас коли-небудь грижа, поперековий радикуліт, зсув хребців або інший хронічний або тимчасовий фізичний дефект? Якщо ТАК, опишіть.	ТАК/НІ (Непотрібне закреслити)
15	Чи страждали Ви коли-небудь від серцевих нападів, гіпертонії, варикозного розширення вен, нервових нападів, алкоголізму, наркологічної залежності або інших хронічних чи тимчасових хвороб або нездужань організму? Якщо ТАК, опишіть.	ТАК/НІ (Непотрібне закреслити)
16	Чи піддавалися Ви або чи є у вас підстави вважати, що вам доведеться перенести хірургічне втручання? Якщо ТАК, опишіть.	ТАК/НІ (Непотрібне закреслити)
17	Окремо від всього, що Ви вказали вище, чи знаходитеся Ви зараз і зазвичай в доброму здоров'ї? Якщо НЕМАЄ, опишіть.	ТАК/НІ (Непотрібне закреслити)
18	Чи застраховані Ви в даний час від нещасного випадку? Якщо так, то якою компанією і на яку суму?	ТАК/НІ (Непотрібне закреслити)
19	Вам коли-небудь відмовляли або приймали на особливих умовах при укладенні договору про страхування життя нещасного випадку; чи траплялося так, що страхова компанія відміняла або відмовлялася відновлювати поліс? Якщо ТАК, опишіть.	ТАК/НІ (Непотрібне закреслити)

Я/ми засвідчую (-ім), що інформація, надана мною/нами вище, правдива, і я/ми не приховали жодних матеріальних фактів. Я / ми згодні негайно повідомляти Страховика про будь-які зміни в обставинах, описаних в цій заяві.

Я/ми розуміємо, що прихований або неправильний виклад суттєвих фактів може стати причиною анулювання Страховиком даного Договору. (Матеріальним фактом є факт, який може вплинути на прийняття або розгляд цієї заяви. Якщо Ви сумніваєтеся, чи є факт матеріальним, то повинні повідомити про нього).

Підпис Застрахованої
особи (якщо це не
Страховальник): _____
Дата: _____

Підпис
Страховальни
ка: _____
Дата: _____

Додаток І К

Ліцензія на здійснення добровільного страхування від нещасних випадків

Серія АВ

ЛІЦЕНЗІЯ

№ 483295

**ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ З РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ**
(найменування органу ліцензування, що видав ліцензію)

Страхова діяльність

(вид господарської діяльності (в повному обсязі або частково) на право провадження якого видається ліцензія)

У формі добровільного:

- страхування від нещасних випадків.

**Приватне акціонерне товариство “Страхова компанія
“АХА Страхування”**

(найменування юридичної особи суб'єкта підприємницької діяльності)

Ідентифікаційний код юридичної особи 20474912

Місцезнаходження юридичної особи м. Київ,
вул. Іллінська, 8

Дата прийняття та номер рішення про переоформлення ліцензії:
від 17.09.2009 № 490-пл

Строк дії ліцензії: з 17.09.2009 безстроковий

Член Комісії - директор департаменту
реєстрації, ліцензування та дозвільних процедур
(посада особи, яка підписала ліцензію)

Михайленко С.М.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Дата видачі ліцензії 17.09.2009 року

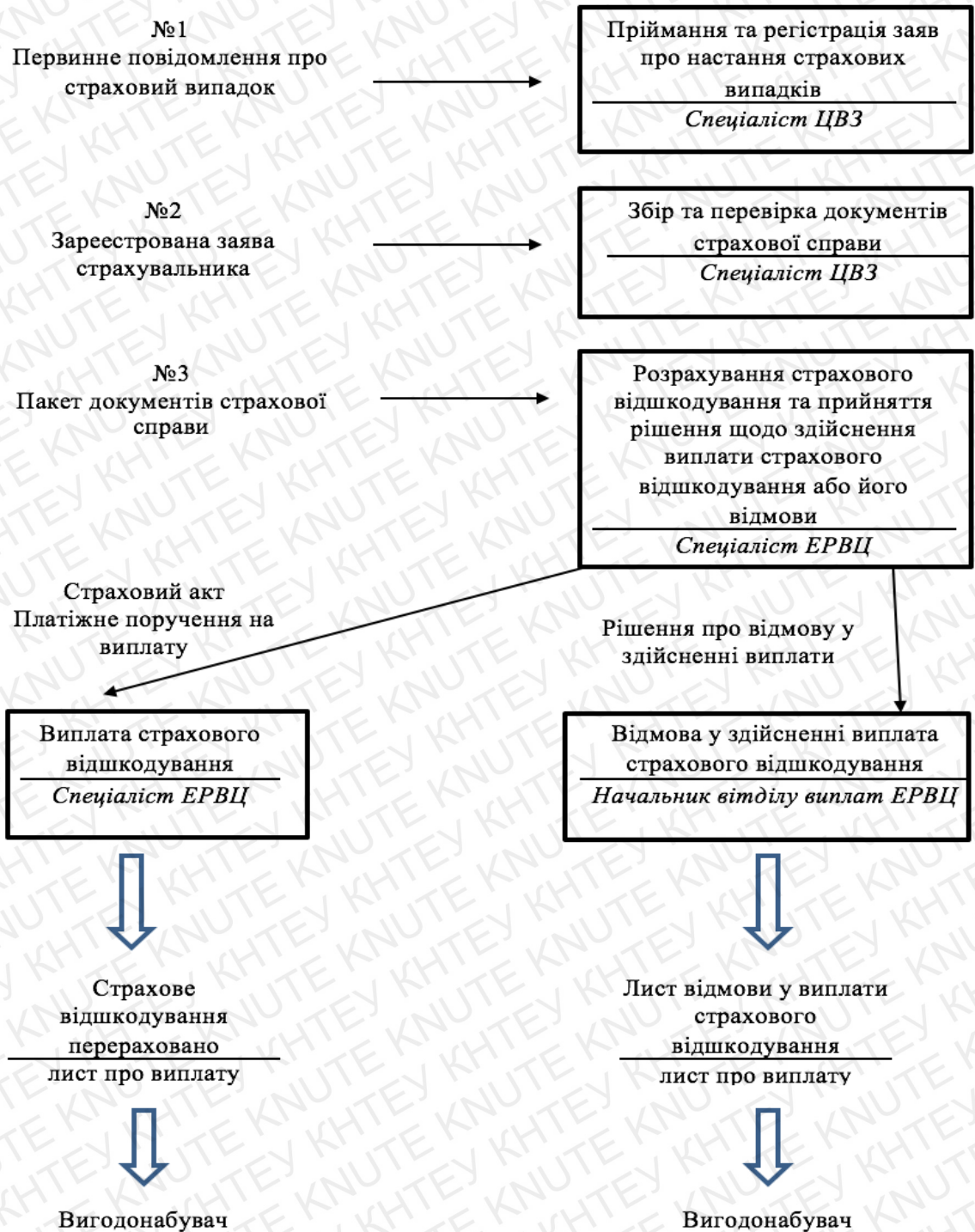
МП

Джерело: Офіційний сайт СК АХА Страхування. Розділ: “Ліцензії” <https://axa-ukraine.com/company/axa-in-ukraine/>

Додаток Л

Поетапна схема процесу врегулювання страхових випадків за договорами страхування від нещасних випадків

Розподіл відповідальності між учасниками процесу. Матриця відповідальності

Посада Робота, функція,	Фахівець ЦВЗ	Фахівець Відділу розрахунків ЄРВЦ	Фахівець Відділу виплат ЄРВЦ	МОП	Спеціаліст Контакт-центру	Фахівець Управління податкового планування та звітності	Начальник Відділу розрахунків ЄРВЦ	Начальник Відділу виплат ЄРВЦ	Директор ДВЗ	Заступник Голови Правління зі страхування
Приймання та реєстрація заяв про настання страхових випадків та страхове відшкодування	Кер			Вик	Уч					
Збір та перевірка документів по страховій справі	Кер			Уч						
Прийняття рішення про здійснення виплати страхового відшкодування чи його відмову			Кер				Вик	Вик	Вик	Вик
Здійснення страхової виплати	Інф					Кер		Інф	Інф	
Відмова у здійсненні страхової виплати	Інф							Кер	Інф	

Умовні позначки:

Кер – відповідальний за результат (керує роботою);

Вик – виконавець ключовий;

Уч – бере участь у виконанні робіт;

Інф – отримує інформацію на виході.

3.4. Вимоги до виконання робіт на кожному з етапів процесу

3.4.1. Приймання та реєстрація заяв про настання страхових випадків

Отримавши від страхувальника або застрахованої особи звернення про настання страхового випадку, співробітник Контакт-центру повинен:

- зареєструвати первинні телефонні повідомлення клієнтів Товариства і надати первинну інформацію про їхні подальші дії з метою врегулювання збитку;
- розмістити первинне повідомлення про страховий випадок на внутрішньому порталі Товариства (таблиця 2.3.2) та в журналі обліку заяв (додаток 2).

Фахівець ЦВЗ філії або МОП ЦПОК (у тих ЦПОК, які не перебувають територіально в одному населеному пункті із ЦВЗ):

- видає страхувальникові (застрахованій особі) бланк заяви про страхову виплату (додаток 1);
- ознайомлює з порядком її заповнення;
- стежить за тим, щоб всі розділи заяви були заповнені чітким почерком і у них була зазначена вся необхідна інформація;
- видає заявникові інформаційний лист (додаток 3) з переліком документів (додаток 16, табл. 2.3.1), необхідних для ухвалення Страховиком рішення про страхову виплату, ознайомлює з вимогами до цих документів;
- інформує страхувальника (застраховану особу) про термін надання документів, що стосуються страхового випадку, залежно від умов договору страхування;
- реєструє інформацію про страховий випадок в інформаційній системі „ІНСІС”.

Інформаційний лист про дії Страхувальника при врегулюванні страхової події за договором страхування від нещасних випадків

Шановний(-а) _____ !

Для уникнення непорозумінь при врегулюванні збитків за заявленим Вами випадком, який має ознаки страхового, Вам необхідно уважно вивчити зміст цього інформаційного листа і надати фахівцеві страховика нижчезазначені документи.

Перелік документів	Дата приймання документів (зазначити час, год. і хв.)	Підпис представника Страховика	Підпис Страхувальника
Заява про настання події			
Договір страхування (поліс)			
Документ, що засвідчує факт сплати страхової премії			
Трудова книжка (для осіб, які працюють)			
Свідоцтво про реєстрацію СПД і копія документа про сплату єдиного податку за останній квартал (для осіб, які займаються підприємницькою діяльністю)			
Акт про нещасний випадок (форми Н-1, якщо нещасний випадок стався на виробництві)			
Постанова слідчого органу про порушення (відмову у порушенні) кримінальної справи, довідка дорожньої поліції форми № 2; постанова суду			
Лист про тимчасову непрацездатність (осіб, які працюють); довідка медичного закладу про лікування (для дітей і осіб, які не працюють), підписана відповідальною особою і заверена печаткою медичного закладу			
Виписка з історії хвороби або амбулаторної картки; довідка МСЕК про встановлення групи інвалідності; нотаріально заверена копія довідки про смерть застрахованої особи			
Копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера фізичній особі			
Документ, що посвідчує особу одержувача страхового відшкодування			
Реквізити банківського рахунку для перерахування страхової премії			
Свідоцтво про право на спадщину; довіреність на право одержання відшкодування			

Контактні дані працівника страхової компанії

Посада	ПІБ	Телефон, факс, e-mail

Пояснення про подальші дії та інформаційний лист мною отримані.

_____ (_____)

_____ 20__ р.

Додаток М

Частка портфеля страхування від нещасних випадків страхової компанії Альфа
страхування

Рік	Нещасні випадки	Відсумок за рік	%
2014	86 383 478	521 523 234	17%
2015	20 089 847	449 032 179	4%
2016	48 069 208	476 362 616	10%
2017	87 837 916	576 622 364	15%

Джерело: Офіційний сайт СК Альфа Страхування. <https://alfaic.ua>